

วิทยาลัยการทัพเรือ

เรื่อง การโจมตีทางอากาศ การโจมตีทางพื้นดิน และบทเรียนจากสงคราม
สำเนาจาก อภิชชาติ วีระธำรง, พล.ท., สงครามอ่าวเปอร์เซีย

ฝ่ายวิชาการ สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง
ปีการศึกษา ๒๕๔๖

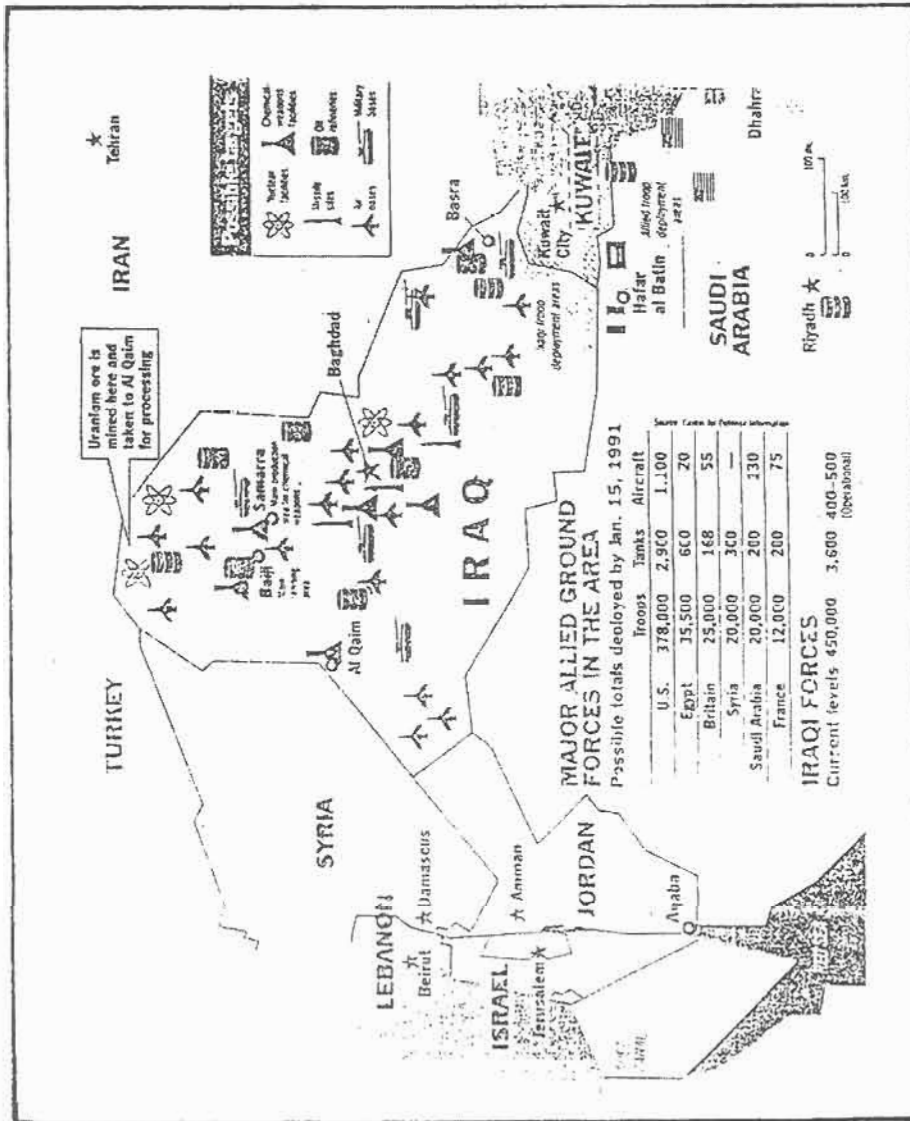
๕. การโจมตีทางอากาศกับทางทะเลและการดำเนินการทางการทูต

เมื่อเวลา ๑๖.๕๐ น. ของวันพฤหัสบดีที่ ๑๙ (๑๖.๕๐ น. พุทธที่ ๑๖ ตาม EST) มกราคม ค.ศ. ๑๙๙๐ สนามบินของฐานบินในกรุงปารีสต้องสิ้นสละเทียนด้วยเสียงของ เครื่องบินรบระลอกแล้วระลอกเล่าที่พุ่งทะยานขึ้นสู่ท้องฟ้าอันมืดสนิท มุ่งสู่คูเวตและอิรัก ขณะเดียวกันนี้เครื่องบินจากเรือบรรทุกเครื่องบิน ๖ ลำของสหรัฐ ฯ ก็ได้วิ่งขึ้นสู่อากาศจากอ่าวเปอร์เซียและทะเลแดง เครื่องบินของสหรัฐ ฯ ดังกฤษ ฝรั่งเศส ลิตาลี แคนาดา ซาลูดีอาระเบีย และคูเวต (พลัดถิ่น) ได้เข้าโจมตีเป้าหมายทั้งใน คูเวตและอิรัก โดยเฉพาะในอิรัก เป้าหมายในการโจมตีขั้นแรกนี้ ได้แก่ โรงงานผลิตอาวุธเคมี อาวุธนิวเคลียร์ และอาวุธที่มาจาก โรงงานสร้างอาวุธธรรมดา ฐานบิน โรงกลั่นน้ำมัน และฐานยิง ที่ปนาวุธ ที่ปนาวุธโตมาสดจากเรือรบก็ได้ระดมยิงที่กำบังเครื่องบิน เสริมคอนกรีตและเป้าหมายอื่น ๆ ในอิรัก ก่อน ๐๓.๐๐ น. เครื่องบินขับไล่ F-117 Stealth ก็ได้ทิ้งระเบิดลูกแรกลงท่ามกลาง ศูนย์โทรคมนาคมในกรุงแบกแดดได้สำเร็จ ในช่วง ๕ วันต่อมา ฝ่ายพันธมิตรได้โจมตีอิรักกว่า ๕,๐๐๐ เที่ยวบิน^๑ ต่อเป้าหมาย ศูนย์การควบคุมบังคับบัญชา สนามบิน และฐานยิงที่ปนาวุธ SCUD การโจมตีประมาณ ๕๐% ได้ผล ที่ไม่ได้ผล ๓๐% ส่วนใหญ่เป็นเพราะ ตรวจหาเป้าหมายไม่พบเกรงจะเป็นอันตรายต่อประชาชน

---

^๑ อุปกรณ์แสงอินฟราเรดกับระเบิดนำวิถีด้วยแสงเลเซอร์ช่วยให้โจมตีตรงเป้าหมาย แสงจันทร์จะช่วยให้พลยิงปืนต่อสู้อากาศยานเห็น เครื่องบินตีขึ้น

^๒ ๑ เที่ยวบิน หมายถึง การออกปฏิบัติการ ๑ ครั้ง ของเครื่องบิน ๑ เครื่อง ดังนั้น การโจมตี ๕,๐๐๐ เที่ยวบิน จึงอาจเป็นการโจมตี ๕ ครั้ง ของเครื่องบิน ๑,๐๐๐ เครื่อง หรือก็ครั้งของเครื่องบินก็ได้ แต่เมื่อคูณกันแล้วจะเป็นจำนวนเที่ยวบินในช่วงนั้น

Iranian ore is mined here and taken to Al Qaim for processing.

MAJOR ALLIED GROUND FORCES IN THE AREA
Possible totals deployed by Jan. 15, 1991

	Troops	Tanks	Aircraft
U.S.	378,000	2,900	1,100
Egypt	35,500	600	20
Britain	25,000	168	55
Syria	20,000	300	—
Saudi Arabia	20,000	200	130
France	12,000	200	75

IRAQI FORCES
Current levels 450,000 3,600 400-500 (operational)

Samarra
Baghdad
Al Qaim

Basra
Kuwait City
Hafar al Batin

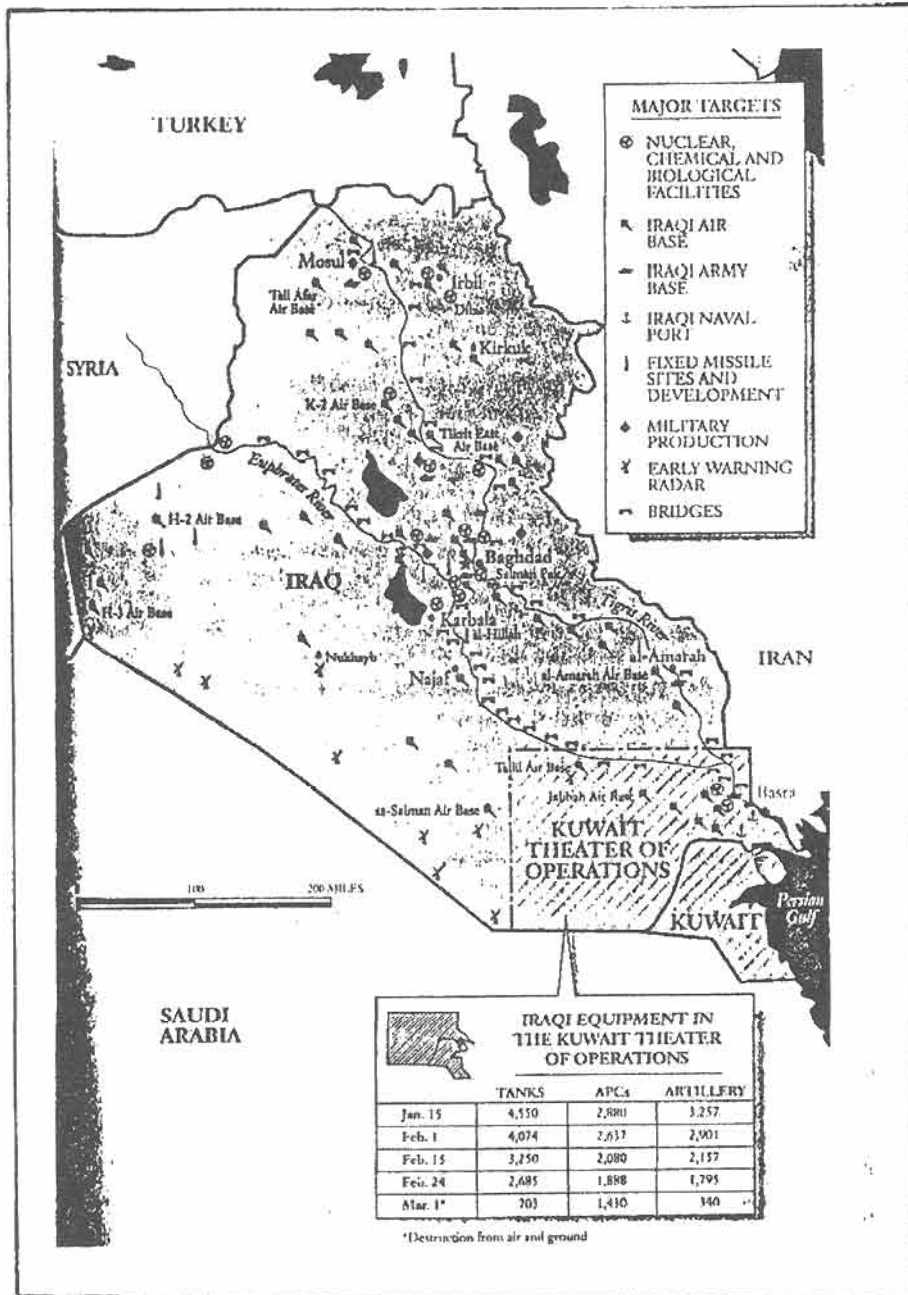
Riyadh
Dhahir

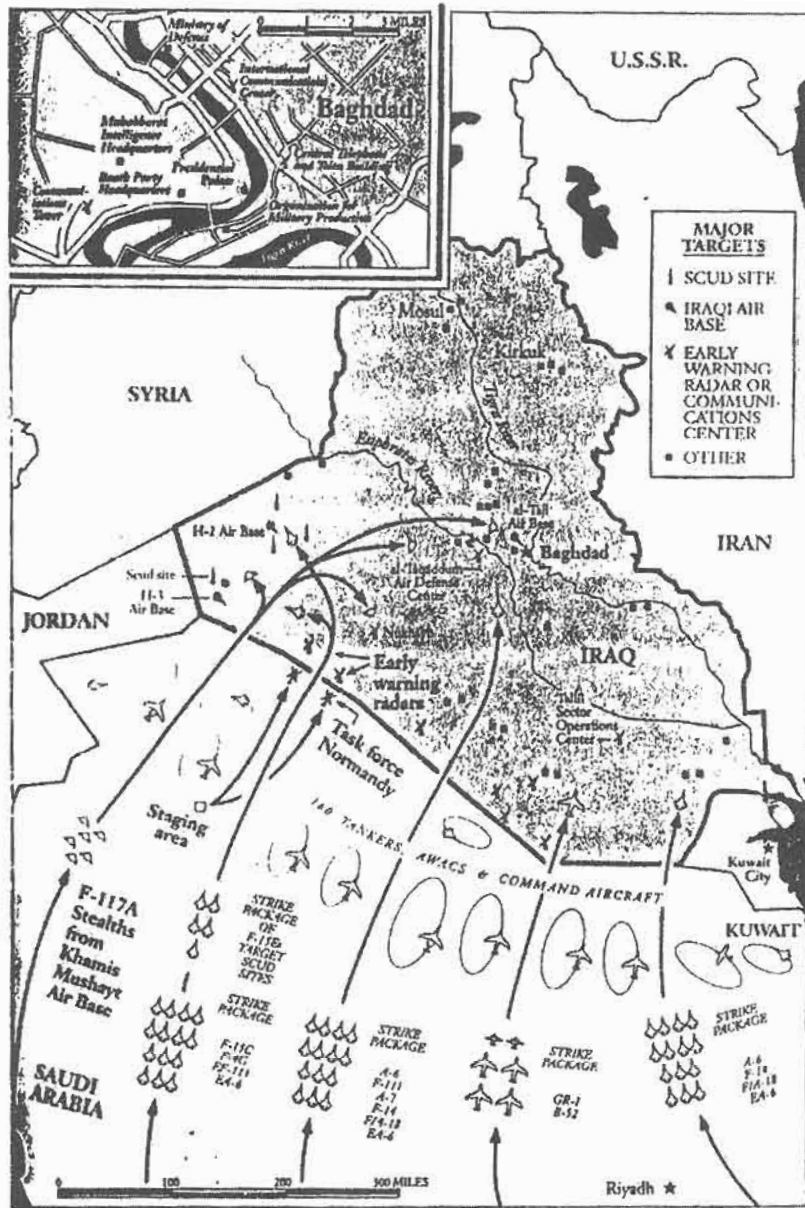
Tehran

Beirut
Damascus
Amman
Jerusalem
Anaba

Chemical weapons
Nuclear
Air
Military sites

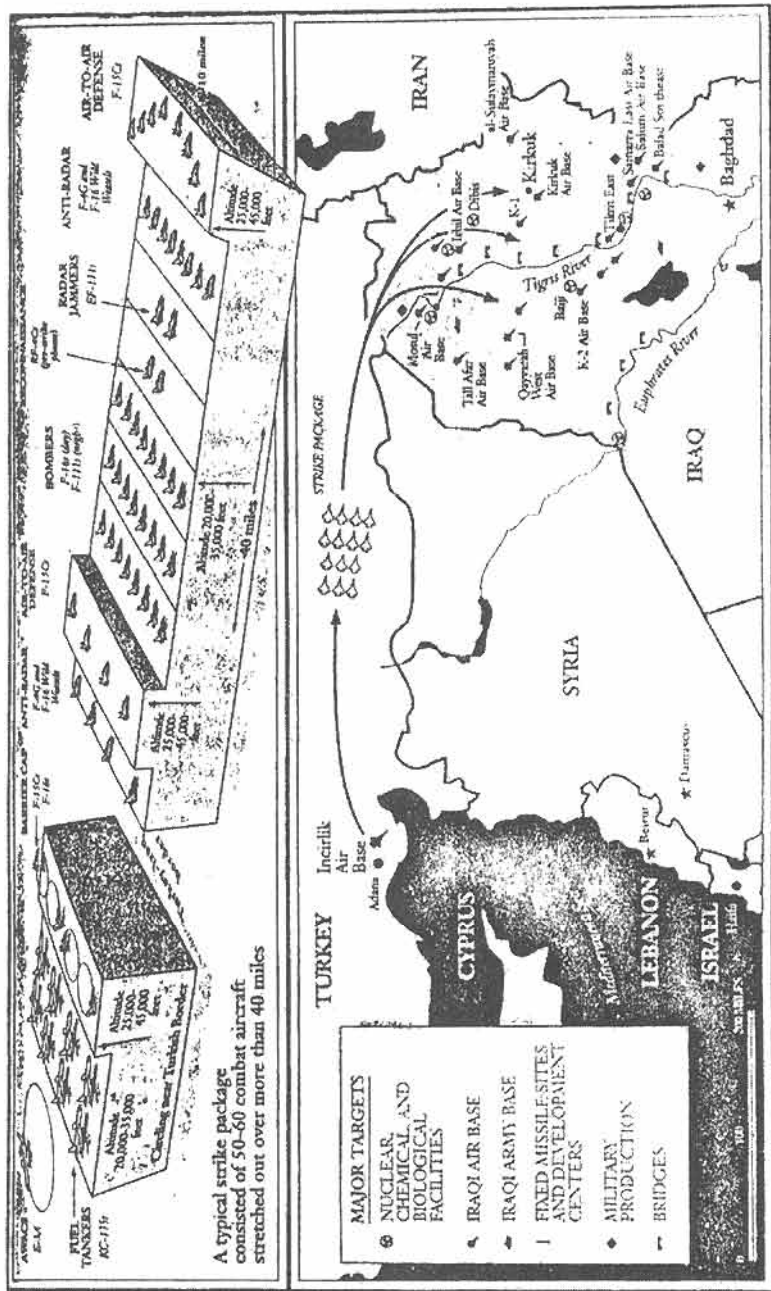
Source: Center for Defense Information

U.S. AIR FORCE AIRCRAFT OPERATING OVER IRAQI TERRITORY

1. Operations

A typical strike package consisted of 50-60 combat aircraft stretched out over more than 40 miles

100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000

หลังจากเวลา ๐๓.๐๐ น. เล็กน้อย ของวันศุกร์ตาม เวลาท้องถิ่น อิรักได้ยิงขีปนาวุธ SCUD ๘ ลูก จากฐานยิงเคลื่อนที่ ในภาคตะวันตกของอิรักไปยังเมือง เทล อวีฟ และไฮฟา ทำให้ ประชาชนบาดเจ็บ ๑๓ คน ในวันเสาร์ เมืองเทล อวีฟ ก็ถูกยิงด้วย SCUD อีก ๑ ลูก สหรัฐฯ ได้จัดส่งขีปนาวุธต่อสู้อิรักขีปนาวุธ Patriot ไปยังอิสราเอลทันที รุ่งขึ้นวันอาทิตย์ก็ไม่ถูกยิงอีก

จนเช้าวันอาทิตย์ เครื่องบินสหรัฐฯ ๒ อังกฤษ ๒ อิตาลี ๑ และคูเวต ๑ เครื่องถูกยิงตก นักบินอเมริกัน ๔ อังกฤษ ๔ อิตาลี ๓ และคูเวต ๑ คน สูญหายขณะปฏิบัติการ นับว่าเป็นอัตรา การสูญเสียที่น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนเที่ยวบิน อิรักได้ทำการยิง ต่อสู้อย่างรุนแรง แต่ขาดความแม่นยำ มีเครื่องบินอิรักไม่กี่ลำที่บินขึ้น ต่อสู้และถูกยิงตกหมด

๒๑ - ๒๗ มกราคม

หลังจากที่การโจมตีทางอากาศเบาบางลงชั่วขณะหนึ่งฝ่าย พันธมิตรก็ได้โจมตีหนักขึ้นอีก โดยย้ายไปโจมตีเป้าหมายทางทหาร รอบ ๆ เมืองบาสรา เส้นทางส่งกำลังไปคูเวต กองทหารพิทักษ์ สาธารณรัฐและที่มั่นของอิรักตามเขตแดน อิรัก - คูเวต อิรักยิง ขีปนาวุธ SCUD ไปยังคูเวตและซาอุดีอาระเบียรุนแรงขึ้น แม้ว่า ขีปนาวุธ Patriot จะยิงทำลายไปเกือบหมด แต่ก็ยังมีหัวรบรอด ไปตกระเบิดในเมืองเทล อวีฟ และไฮฟาได้ ๒ ลูก กับที่กรุงริยาด ๑ ลูก ทำลายอาคารและประชาชนถึงเสียชีวิต ๕ คน บาดเจ็บ ๑๖๐ คน ในสองประเทศ ชาวอิสราเอลกว่า ๑,๐๐๐ คนไม่มีที่อยู่ ฝ่าย พันธมิตรสามารถยึดเกาะ Qaruh เล็ก ๆ ในอ่าวเปอร์เซียได้ อิรัก ได้ใช้เกาะนี้เป็นที่ตรวจการณ์หน้าคอยสังเกตการณ์เคลื่อนไหวของฝ่าย

พันธมิตร นับได้ว่าเป็นดินแดนแห่งแรกที่ได้รับการปลดปล่อยจากอิรัก นักบินชาวคูดีอาระเบียสามารถยิงเครื่องบินอิรักที่พยายามทิ้งที่ปนาวุธ Exocet เข้าใส่เรือรบพันธมิตรตก ๓ เครื่อง อิรักเริ่มจุดไฟเผา น้ำมันที่ปล่อยสู่ทะเลและถึงเก็บ ปล่องน้ำมันดิบจำนวนมหาศาลลงสู่อ่าว^๑ ซึ่งเป็นปัญหาแก่การกลั่นน้ำทะเลให้เป็นน้ำจืดของโรงงานที่ Jubail และการผลิตไฟฟ้าตามโรงกลั่นน้ำมันในชาวคูดีอาระเบีย

ในขั้นนี้ ฝ่ายพันธมิตรพยายามยืดเวลาการโจมตีทางภาคพื้นดินต่อกำลังกว่าครึ่งล้านของอิรักในคูเวตออกไปให้นานเท่าที่จะทำได้ โดยมุ่งโจมตีทางอากาศต่อเส้นทางส่งกำลังเพื่อมิให้ทหารอิรักได้รับอาหาร น้ำ และกำลังเพิ่มเติม สวมถอนกำลังออกจากคูเวตหรือให้ถูกจับเป็นเชลย หากไม่ได้ผล ฝ่ายพันธมิตรก็จะโจมตีทางอากาศต่อไปอย่างรุนแรงต่อแนวที่มั่นในแนวหน้าอิรัก เพื่อให้รณถึงและทหารราบฝ่ายพันธมิตรเจาะแนวที่มั่นเข้าไปได้ หากจำเป็นต้องโจมตีทางพื้นดิน ซึ่งผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของสหรัฐฯ คาดว่าจะต้องใช้เวลา ๔-๘ สัปดาห์ จึงจะเอาชนะอิรักได้ ท้ายฝ่ายอิรักต้องการจะทำสงครามละเลงเลือดอย่างชานานใหญ่ แต่ก็พยายามถ่วงเวลาไว้ให้นานที่สุดโดยทำการต่อต้านทางอากาศอย่างเบาบาง และส่งวงกำลังรบทั้งหมดไว้สำหรับทำการยุทธให้ชั้นซื่อลือชาวแก่โลกอาหรับ

---

^๑ ประมวลว่า น้ำมันที่ปล่อยออกมาในตอนนั้นมากเป็น ๑๓ เท่าของน้ำมันที่ออกจากเรือ Exxon Valdez ซากฝั่งอลาสกาเมื่อต้นปี ค.ศ. ๑๙๘๙

อิรัก โจมตีอิสราเอลและซาอุดีอาระเบียด้วยขีปนาวุธ SCUD เพียง ๕๐ ลูกเท่านั้น ในระยะ ๑๐ วันที่ฝ่ายพันธมิตรทำการ โจมตีอิรักทางอากาศ เข้าใจว่าจะเก็บอีกหลายร้อยลูกไว้ใช้โจมตี ภายหลัง ไม่ปรากฏว่าอิรักใช้หัวรบเคมี ซึ่งทำให้ฝ่ายพันธมิตรสงสัย ว่า อิรักอาจจะไม่มีเทคโนโลยีในการใช้อาวุธเคมีด้วยขีปนาวุธ เพราะจะต้องบังคับหัวรบเคมีให้ระเบิดในระยะความสูงที่ถูกต้อง เพื่อ จะไม่ให้แก๊สกระจายหายขึ้นไปไม่เป็นอันตรายในบรรยากาศ หรือ ตกลงไปรวมกระจุกอยู่ตามหลุมบ่อเล็ก ๆ บนพื้นดิน

การที่อิรักโจมตีอิสราเอลด้วยขีปนาวุธ ก็เพิ่มที่จะช่วยให้อิสราเอลตอบโต้และบานปลายกลายเป็นสงครามระหว่างอาหรับ - อิสราเอลไปด้วย ซาอุดีอาระเบียซึ่งเป็นฝ่ายพันธมิตรและไม่ได้เป็น อาจจะถูกคิดหันมาทำสงครามศาสนา เป็นปัญหาใหญ่แก่สหรัฐฯ และพันธมิตรที่ไม่ใช่อาหรับ รูปโฉมของสงครามอาจจะเปลี่ยนแปลง ไปจนคาดไม่ถึงว่าจะยุ่งเหยิงและสลับซับซ้อนเพียงไร

ในช่วงเวลานี้ เครื่องบินอิรักกว่า ๕๐ เครื่อง ถูกยิง ตกหรือทำลายบนพื้นดิน ฝ่ายพันธมิตรเสียเครื่องบินไป ๒๓ เครื่อง โดยถูกยิงจากพื้นดินเกือบทั้งหมด นับว่าเป็นการสูญเสียในอัตราต่ำ เมื่อคำนึงถึงจำนวนเที่ยวบินที่ปฏิบัติการ อิรักยังมีเครื่องบินเหลืออยู่อีก ประมาณ ๓๕๐ เครื่อง หลบซ่อนอยู่ในที่กำบังใต้ดิน และที่กำบังลับใน ภาคเหนือ บ้างก็บินหนีเข้าไปในอิหร่าน ซึ่งอิหร่านแถลงในตอนนั้น ว่า จะเก็บรักษาไว้จนกว่าสงครามจะยุติ

๒๘ มกราคม - ๓ กุมภาพันธ์

ในขณะที่ทุกคนและทุกฝ่าย ต่างรอคอยว่า เมื่อไหร่ฝ่าย พันธมิตรจึงจะบุกโจมตีทางบกอย่างขนานใหญ่เพื่อปลดปล่อยคูเวต เสกที่

เหตุการณ์กลับพลิกความคาดหมาย โดยที่ในวันที่ ๒๙ - ๓๑ มกราคม ทหารอิรักพร้อมด้วยรถถัง และยานเกราะได้ข้ามเขตแดนเข้ามาใน ซาอุดีอาระเบียหลายจุด ตั้งแต่เมือง Khafji ถึง Umm Hujul ๘๐ กม. ทางตะวันตก ในคืนวันที่ ๒๙ ทหารอิรักได้เข้ายึดเมืองร้าง Khafji ชายทะเลซาอุดีอาระเบียห่างจากเขตแดนเพียง ๑๐ กม. ได้ ประชาชนได้อพยพหนีการยิงของปืนใหญ่อิรักไปหมดแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๗ มกราคม กองทหารซาอุดีอาระเบีย และกาตาร์ได้เข้าแย่งยึด เมืองนี้กลับคืนมาได้ในวันที่ ๓๐ มกราคม โดยมีภารกิจสนับสนุน และโจมตีทางอากาศจากนาวิกโยธินสหรัฐฯ ตลอดจนบ่าของวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ทหารซาอุดีอาระเบีย และกาตาร์สามารถจับเชลยอิรักได้ ๕๐๐ คน ภายในและรอบ ๆ เมือง Khafji ทหารอิรักตาย ๓๐ คน และบาดเจ็บ ๓๗ คน ฝ้ายซาอุดีอาระเบียตาย ๑๘ คน บาดเจ็บ ๓๕ คน สูญหาย ๔ คน ทหารนาวิกโยธินสหรัฐฯ ๑๑ คน ตายเพราะถูกขีปนาวุธทิ้งเข้าใจว่าเป็นขลงฝ้ายเดียวกัน นับเป็น การตบตาครั้งแรกของสงคราม พลเอก สตีเฟน คอสโตโล ผู้บัญชาการสูงสุดพันธมิตรบอกว่า การรบที่ Khafji สำคัญเท่ากับของบนตัวข้าง การโจมตีด้วยขีปนาวุธ SCUD ได้ลดลงไปตามลำดับ ใน ๗ วันแรกของการสู้รบ อิรักยิงมายังอิสราเอลและซาอุดีอาระเบีย ถึง ๓๕ ลูก เจ็ดวันที่สองเพียง ๑๘ ลูก และครึ่งสี่ปาดาร์ทที่ ๓ ก็เพียง ๕ ลูก ซึ่งอาจเป็นผลจากการที่ฝ้ายพันธมิตรส่ง เครื่องบินโจมตีฐานยิง SCUD ถึง ๑,๕๐๐ เที่ยวบิน

กำลังทางอากาศของอิรักได้ถูกทำลายบนพื้นดิน และใน อากาศไปแล้วจำนวนมาก ที่เหลืออีกหลายร้อยเครื่องหลบซ่อนอยู่ใน ที่กำบังไม่ยอมบินขึ้นต่อสู้ และอีกประมาณ ๑๕๐ เครื่องได้บินหนีไปยัง

อิหร่าน การโจมตีด้วยเครื่องบินทิ้งระเบิด B - 52 ของสหรัฐฯ จึงสามารถกระทำได้สะดวกขึ้น โดยอาศัยฐานบินในอังกฤษและสเปน ซึ่งก่อนหน้านี้ให้แต่ฐานบินในซาอุดีอาระเบีย และเกาะดิเอโกกราเซีย ในมหาสมุทรอินเดีย

๕ - ๑๐ กุมภาพันธ์

ขณะที่การโจมตีทางอากาศของฝ่ายพันธมิตรยังคงดำเนินอยู่ต่อไป สหรัฐฯ และพันธมิตรพยายามหาข้อมูล และเหตุผลในการพิจารณาตกลงใจว่า จะเปิดฉากโจมตีทางภาคพื้นดินเมื่อไรจึงจะได้ผลดีและเหมาะสมที่สุด ประธานาธิบดีบุชได้ส่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เซนส์และพลเอก เพาเวล ไปปรึกษาหารือกับพลเอก ชวาชคอฟ และผู้บังคับหน่วยพันธมิตรอื่น ๆ เพื่อที่จะตัดสินใจได้ถูก ในขณะนี้ ต่างมีความเห็นว่าการทำลายรถถังและเป็นใหญ่ของอิรักยังไม่มากพอ การโจมตีด้วยขีปนาวุธของอิรักได้หยุดไป ๕ วัน เครื่องบินอิรักได้บินหนีไปอิหร่านเพิ่มขึ้นอีกเป็น ๑๔๗ เครื่อง และเป็นครั้งแรกที่เครื่องบินสหรัฐฯ ชิงตกไป ๖ เครื่อง ก่อนที่จะข้ามเข้าเขตแดนอิหร่าน

การโจมตีทางอากาศของฝ่ายพันธมิตรในช่วงนี้ ส่วนใหญ่เป็นการโจมตีรถถัง ปืนใหญ่ หน่วยทหาร และเส้นทางส่งกำลังของอิรัก แต่บางครั้งก็ไม่ใช่เป้าหมายที่กำหนดไว้ก่อน เช่น รถถังและรถบรรทุกบนถนนที่บังเอิญพบเข้า อิรักพยายามจัดแบ่งขบวนรถบรรทุกไม่ให้ยาว เพียงประมาณ ๕ คัน เพื่อไม่ให้เป้าหมายใหญ่ ทหารได้พยายามใช้การพรางและลวง เช่น ทำหุ่นรถถังด้วยพลาสติก แล้วเอาแผ่นอลูมิเนียมรองใต้ตาข่ายพรางที่ตั้งปืนเพื่อไม่ให้เรดาร์จับภาพได้ ก่อกองไฟเล็ก ๆ ใต้แผ่นโลหะทำเป็นความร้าย

จากเครื่องชนต์รยั้ง หลอกให้ลูกระเบิดที่ใช้แสงอินฟราเรดโจมตี และก่อกลุ่มวันขึ้นให้นักบินเข้าใจว่าโจมตีถูกเป้าแล้ว เวลาระดับ บานมีสหรัฐและวิสคอนซินได้ระดมยิงเป้าหมายบนพื้นดินด้วยปืนขนาด ๑๖ นิ้ว เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่สงครามเกาหลี

ความเสียหายของหน่วยพิทักษ์สาธารณรัฐ เป็นเรื่องที่มี ความเห็นไม่ตรงกัน ผู้บังคับหน่วยทหารฝรั่งเศสในยุทธภพบริเวณได้ ประมาณว่า กำลังส่วนหนึ่งของอิรักได้ลดลงไป ๒๐ - ๓๐ % ฝ่าย อิสร่าเอลบอกว่าการทิ้งระเบิดได้ทำลายรถถังอิรัก ๒๐๐ คัน จาก ๘,๐๐๐ คัน ในคูเวต และกระสุน ๕๐,๐๐๐ ตัน จาก ๓๐๐,๐๐๐ ตัน ข้างฝ่ายสหรัฐฯ อ้างว่าได้ทำลายรถถัง ๗๕๐ คัน รถลำเลียงพลหุ้มเกราะ ๒๐๐ คัน และปืนใหญ่ ๒๕๐ กระบอก ความเสียหายเหล่านี้ หากถูกต้องก็จะเป็นข้อมูลที่จะประกอบการพิจารณาว่าสมควรโจมตีทาง ภาคนิวเคลียร์ในตอนนี้ได้หรือยัง หรือควรจะยืดเวลาโจมตีทางอากาศต่อ ไปอีกให้อิรักบอบช้ำมากกว่านี้หรือไม่ ทั้งสองหนทางนี้ย่อมจะมีทั้งข้อดี และข้อเสียด้วยกัน เช่น ถ้าโจมตีในระยะนี้สงครามก็จะเสร็จเร็วขึ้น แต่ฝ่ายพันธมิตรจะสูญเสียมาก เสียขวัญกำลังใจในสหรัฐฯ จะลดลง แต่ถ้ารอไปก่อนฝ่ายพันธมิตรจะสูญเสียน้อยลง แต่สงครามจะยาวนานขึ้น พันมิตรอาจจะถ่วงเล่ เสียขวัญกำลังใจในสหรัฐฯ อาจจะ าจหาชไป และเกียรติภูมิของชาติจะสูงขึ้นในกลุ่มอาหรับ

๑๑ - ๑๓ กุมภาพันธ์

การโจมตีทางอากาศของฝ่ายพันธมิตร ยังคงดำเนินต่อ ไปอย่างหนักหน่วง ทั้งในกรุงแบกแดดและคูเวต ในกรุงแบกแดด ที่กำลังคอนกรีตขนาดใหญ่ระเบิด ทำให้ประชาชนพลเรือนตายหลาย ร้อยคน ซึ่งทางสหรัฐฯ อ้างว่าเป็นที่ตั้งกองบัญชาการทหาร แต่อิรัก

เอาประชาชนเข้าไปหลบภัยอยู่ด้วย สะพาน ๓ แห่งในกรุงแบกแดดก็
ถูกทำลาย กำลังของอิรักในคูเวตเสียหายเพิ่มขึ้น รถถัง ๑,๓๐๐
จาก ๔,๒๕๐ คัน รถลำเลียงพลหุ้มเกราะ ๘๐๐ จาก ๒,๘๗๐ คัน และ
ปืนใหญ่ ๑,๑๐๐ จาก ๓,๑๑๐ กระบอก ถูกทำลาย ทหารตายและ
บาดเจ็บ ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ จาก ๕๕๖,๐๐๐ คน

สิ่งบอกเหตุหลายประการได้บ่งบอกว่า การโจมตีทาง
พื้นดินใกล้จะเริ่มขึ้นแล้ว ซึ่งทางฝ่ายอิรักก็น่าจะทราบดี กล่าวคือ การ
โจมตีทางอากาศได้กระทำใกล้ที่มั่นแนวหน้าของอิรักเข้าไปทุกที ได้
มีการใช้อาวุธใหม่ ได้แก่ ลูกระเบิด Fuel Air ปราบพื้นที่เป็นช่อง
ผ่านดวงระเบิด สำหรับให้ทหารและรถถังเปิดฉากบุกทะลุเข้าตีได้
สะดวก และสภาพอากาศเหมาะแก่การเข้าตีมากขึ้น คืบเดือนมืด
ช่วยให้ฝ่ายพันธมิตรได้เปรียบอย่างมาก เพราะมีอุปสรรคการรบ
กลางคืน และทำการฝึกซ้อมมาเป็นอย่างดี ระดับน้ำทะเลก็จะสูงขึ้น
สะดวกแก่การรอกพลขึ้นบก ชีตคัมได้เรียกประชุมแม่ทัพน้อยคงจะหารือ
กันว่า จะสู้รบอย่างไรกับการโจมตีของฝ่ายพันธมิตรที่กำลังจะเกิดขึ้น
แต่แทนที่ชีตคัมจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ทางทหาร เช่น วิวัฒน์
เป็นฝ่ายเปิดฉากโจมตีก่อน กลับหันไปเปิดฉากรุกทางการทูต ชีตคัม
กระหายที่จะทำศึกใหญ่ที่ใช้คำว่า Mother of battles มาแทน
แล้ว เพื่อเป็นโอกาสที่อิรักจะทำความเสียหายอย่างหนักให้แก่ฝ่าย
พันธมิตร แล้วใช้เป็นข้อต่อรองสงบศึกอย่างประนีประนอม ชีตคัมได้
เคสสนใจและตระหนักต่อความสูญเสียของทหาร และอาวุธของตน
ในระดับนี้ ซึ่งจะทำให้มีผลกระทบต่อความสามัคคี ประสิทธิภาพ และ
ขวัญ ทิ้ง ๆ ที่ปรากฏว่ามีทหารอิรักทิ้งอาวุธหนักกลับบ้าน และเข้า
มอบตัวฝ่ายพันธมิตรจำนวนไม่น้อยแล้ว

อย่างไรก็ตาม ชีตคัมคงจะเห็นว่าตนไม่มีทางที่จะยึด

ครองจังหวัดที่ ๑๕ ไว้เป็นการถาวรแล้ว จึงได้ให้สภาปฏิวัติออก
หน้า แถลงว่าแบกแดดได้เสนอที่จะถอนตัว "ด้วยความพึงพอใจใน
ความริเริ่มของโซเวียต" อิรักได้ประกาศในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ว่า
ตนพร้อมที่จะปฏิบัติตามข้อมติของสหประชาชาติ ที่ให้อิรักถอนกำลังออก
จากคูเวต แต่มีเงื่อนไขมากมายหลายประการซึ่งจะทำให้อิรักกลายเป็น
เป็นผู้ชนะและได้ผลประโยชน์ในทุกกรณี สหรัฐฯ จึงได้คัดค้านเต็มที่
และยืนยันข้อมติของสหประชาชาติ ที่อิรักจะต้องถอนกำลังออกโดยทันที
และไม่มีเงื่อนไขใดๆ อิรักได้หันมาเอาชนะทางการเมืองเพื่อ
รักษาหน้าของตนไว้ อิรักไม่สามารถขับกุลิสราเอลให้เข้าสู่สงคราม
ได้สำเร็จ แม้จะถึงขั้นนำวุธไปตกทางใต้ของอิสราเอลอีก ๒ ลูก ใน
วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ การปล່อยน้ำมันดิบลงอ่าวเปอร์เซียก็ถูก
ประณามจากโลกภายนอก การคุกคามว่าจะถล่มการร้ายทั่วโลกก็ยังไม่
ปรากฏผลเป็นรูปธรรม และไม่ได้ทำให้ฝ่ายพันธมิตรอ่อนแอแต่ประการใด
การโฆษณาชวนเชื่อของอิรัก ได้เปลี่ยนแนวจากการคุชโรวอดล้างใน
เรื่องการสูญเสียของฝ่ายพันธมิตร มาเป็นการขอความเห็นใจต่อ
ชาวโลก ที่ตนต้องตกเป็นผู้รับเคราะห์จากการโจมตีทางอากาศของ
ฝ่ายพันธมิตร

๑๘ - ๒๘ กุมภาพันธ์

เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอิรัก ตาริก
อาซีซ เดินทางไปพบประธานาธิบดีจอร์จบุชที่ วอชิงตัน ดี.ซี. ในวันที่
๑๗ กุมภาพันธ์ ได้รับข้อเสนอสองข้อของโซเวียตที่สำคัญว่า ให้
อิรักถอนกำลังออกโดยไม่มีเงื่อนไข แล้วโซเวียตจะปกป้องไม่ให้ขัดแย้ง
ถูกลงโทษ เช่น ต้องตกเป็นอาชญากรรมสงคราม ให้ยกเลิกการคว่ำ

มาตรการทางเศรษฐกิจ และดำเนินการให้มีการประชุมเกี่ยวกับสันติภาพ
ในตะวันออกกลาง ซึ่งรวมทั้งความขัดแย้งระหว่างปาเลสไตน์และ
อาหรับกับอิสราเอล ข้อเสนอของโซเวียตนี้ได้ถูกฝ่ายพันธมิตรคัดค้าน
อีกครั้งในหลายประเด็น เพราะเห็นว่าโซเวียตมุ่งที่จะไม่เพียง
แต่ช่วยขัดคั้นไม่ให้ตกเป็นผู้แพ้ หากยังจะให้อยู่ในฐานะที่จะอ้างได้ว่า
เป็นผู้ชนะทางการเมืองอีกด้วย เหตุใดโซเวียตถึงได้โดดเข้ามา
ช่วยขัดคั้น ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ส่งกำลังทางบกไปร่วมกับฝ่ายพันธมิตร หรือ
ส่งเงินไปช่วยแม้แต่สักเหรียญเซ็นต์นั้น มีสาเหตุและจุดหมายอยู่หลาย
ประการ ดังจะกล่าวในข้อ ๗.๖ เกมการเมืองของโซเวียต

รัฐมนตรีอาชีชได้กลับไปมอสโกอีกครั้ง ในวันพฤหัสบดีที่
๒๑ กุมภาพันธ์ โฆษกของกอร์บาชอฟได้แถลงที่แจ้งแก่นักข่าวถึง
แผน ๘ ข้อ อันจะเป็นพื้นฐานสำหรับการเจรจายุติสงคราม ซึ่งม
ีการปรับปรุงจากข้อเสนอเก่าบ้างเล็กน้อย แต่ฝ่ายพันธมิตรก็ยังไม่
พอใจในเรื่องกำหนดเวลาในการถอนตัว ประเทศที่จะเข้าไปกำกับ
ดูแลการถอนตัว การยกเลิกการลงโทษทางเศรษฐกิจ และข้อมติทั้ง
๑๒ ข้อของสหประชาชาติ โดยที่ยังหละหลวมอยู่มาก บางเรื่องก็
ไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่ควรจะเป็น เช่น การให้หยุดยิงเป็นทาง
การก่อนการถอนตัว ซึ่งจะเป็นโอกาสที่อิรักอาจจะจัดและปรับปรุง
กำลังใหม่แล้วส่งกลับเข้ามาทำสงครามอีกได้

ประธานาธิบดีบูช ได้แถลงขึ้นคำขาดต่ออิรักในคืนวันที่
๒๑ นั้นเอง หลังจากที่ได้หารือกับนาชกรรัฐมนตรีอังกฤษและ
ประธานาธิบดีฝรั่งเศสแล้ว โดยกำหนดเส้นตายให้ขัดคั้นประกาศเป็น
ทางการต่อสาธารณชนว่า ตนยอมรับเงื่อนไขของฝ่ายพันธมิตรภายใน
เที่ยงวันเสาร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ภายหลังจากการขึ้นคำขาดนี้นัก
การทูตโซเวียตบอกว่า ไม่เพียงแต่มอสโกจะรู้ว่าฝ่ายพันธมิตรจะ

คัดค้านแผน ๘ ข้อเท่านั้น ยังคิดว่าฝ่ายพันธมิตรทำถูกแล้วที่ไม่ยอมจับ
ยึดตัวช

ความพยายามของโซเวียตยังไม่สิ้นสุดลงง่าย ๆ ใน
ตอนบ่ายวันศุกร์ที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ก็ได้เสนอแผน ๖ ข้อขึ้นมาอีก
โดยกำหนดเวลาให้อีริกถอนตัวภายใน ๒๑ วัน แต่ก็สายเกินไปเสีย
แล้ว แม้กอร์บาชอฟจะพยายามโทรศัพท์ถึงประธานาธิบดีบุชในวันเสาร์
และขอให้คณะมนตรีความมั่นคงฯ เปิดประชุมพิจารณาเรื่องคำขาดของ
สหรััฐฯ และข้อเสนอล่าสุดของโซเวียต ในบ่ายวันเสาร์ โฆษก
ของกอร์บาชอฟได้บอกในที่ประชุมหนึ่งสื่อพิมพ์ว่า อีริก เลิศโกลาส
ที่จะเจรจาทกลงอย่างสันติไปแล้ว โฆษกสนใจที่จะผ่อนคลายนคร
กุ่มเค็งของฝ่ายพันธมิตรที่มีต่อขั้วเสนอก่อน ๆ ของโซเวียตมากกว่า
ที่จะพยายามช่วยยึดตัวชต่อไปอีก

อันที่จริงแล้ว นับว่าประธานาธิบดีบุชยอมเสียของอย่าง
ใหญ่หลวง เพราะถ้าการโจมตีทางพื้นดินดำเนินไปอย่างเที่ยงแท้หรือ
ต้องสูญเสียหนักก็จะต้องถูกประจานไปทั่วโลกว่า ไม่ควรที่จะต้องเกิด
การนองเลือดเพื่อให้อีริกถอนตัว ทั้ง ๆ ที่มอสโกได้ให้โอกาสอยู่แล้ว
แต่ทั้งนี้ ก็ขึ้นอยู่กับว่าอีริกจะยอมถอนตัวในนาทีสุดท้ายหรือไม่ และ
ผลของการโจมตีทางพื้นดินจะออกมาอย่างไร ?

อย่างไรก็ดี ขณะที่ความพยายามทางการทูตในการที่จะ
ให้อีริกถอนกำลังออกจากคูเวตแต่โดยดีได้ดำเนินไปตามที่กล่าวมาแล้ว
ทางด้านทหารของฝ่ายพันธมิตร ก็ได้เร่งเตรียมการให้พร้อมที่จะ
ทำการบุกโจมตีอิรักเมื่อได้รับคำสั่ง กำลังของฝ่ายพันธมิตรได้เคลื่อน
ย้ายเข้าวางกำลังตามแผนการยุทธ หน่วยต่าง ๆ ของสหรััฐฯ ฝรั่งเศส
และอังกฤษ ๑๕๐,๐๐๐ คน ซึ่งเดิมรวมพลอยู่ในซาอุดีอาระเบีย
ตอนใต้เขตแดนคูเวต ได้เคลื่อนย้ายไปทางตะวันตก เพื่อเข้าประจำ

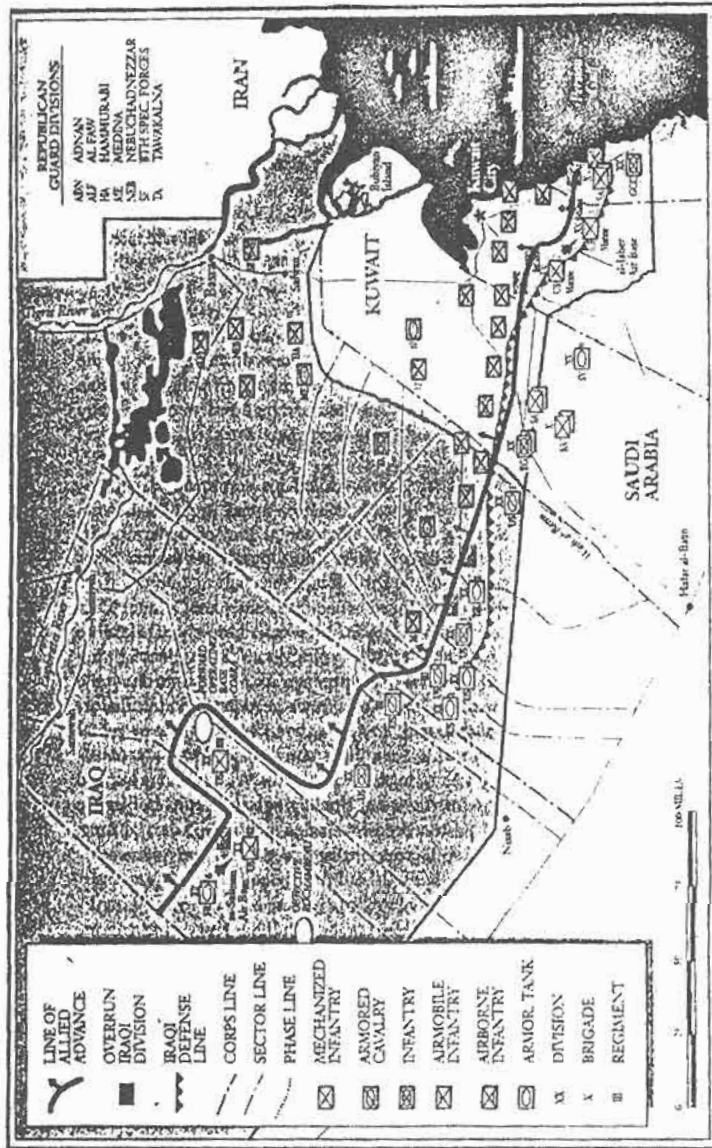

ที่ตั้งเตรียมการออกเต็นท์ตั้งแต่ก่อนเริ่มการบุก ๑๖ วัน เมื่อกำลังทาง
อากาศของอิรักได้บุกโจมตีพินาศย่อยยับไปแล้ว ลิวิคจึงไม่อาจจะ
ล่วงรู้ถึงการเคลื่อนย้ายและวางกำลังของฝ่ายพันธมิตรนี้ เพราะ
ขาดการลาดตระเวนทางอากาศ ฝ่ายพันธมิตรสามารถวางให้อิรัก
รวมกำลังผิดที่ ซึ่งได้วางกำลังถึง ๖ กองพล จาก ๘๓ กองพลไว้
ตามชายฝั่งคูเวต เตรียมด้านทานการรุกรานชั้นแรกของสหรัฐฯ ที่ไม่
ได้เกิดขึ้นเลยในการยุทธทางพื้นดิน ๑๐๐ ชม. ดังจะได้กล่าวต่อไป
แล้วในที่สุด การยุทธทางพื้นดินเพื่อขับไล่อิรักออก
จากคูเวต และทำลายกำลังรบของอิรักก็ได้เริ่มต้นในตอนเช้าตรู่
ของวันอาทิตย์ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๙๑

๕. การโจมตีทางพื้นดิน (การยุทธ ๑๐๐ ชม.)

อาทิตย์ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ (กำลังรบของฝ่ายพันธมิตรและอิรักใน
ยุทธบริเวณ ผนวกที่ ๘)

กำลังของฝ่ายพันธมิตรได้พุ่งออกบุกอิรักและคูเวต จาก
จุดต่าง ๆ ตลอดความยาวของแนวรบ ๕๐๐ กม. ในวันอาทิตย์ที่
๒๘ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๙๑ เวลาท้องถิ่น ๐๔.๐๐ - ๐๖.๐๐ น.
ขณะที่ฝนเกิดตกลงมาทำให้พื้นทรายเปียกและเป็นโคลนไปบ้าง ใน
ตอนแรกนี้ทหารต่างเครื่องป้องกันไอพิษด้วยกลัวว่าอิรักจะใช้อาวุธเคมี
ต่อสู้ จึงทำให้ผู้ย้ายไม่คล่องแคล่ว กำลังของซาอุดีอาระเบีย และ
ชาติอาหรับอื่น ๆ ปะทะเข้ากับที่มั่นแข็งแกร่งที่สุดของอิรักใกล้ชายฝั่ง
ทางซ้ายของกำลังชาติอาหรับนี้เป็นกองพลนาวิกโยธินที่ ๑ และ ๓
ของสหรัฐฯ บุกเข้าคูเวตตรงบริเวณเขตแดนที่หักข้อศอกขึ้นไป
ทางเหนือแล้วไปทางตะวันตก โดยมีมุ่งสู่กรุงคูเวต เข้ายึดสนามบิน

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

และเมืองหลวง ฝ่ายพันธมิตรใช้เครื่องบินเล็กตรวจการณ์บังคับด้วยวิทยุ ตรวจหาบริเวณที่มั่นที่มีกำลังอิรักติดรักษาแต่นั้นยก แล้วให้สายดินระเบิดยาว ๕๐ ม. ระเบิดเจาะช่องตรงระเบิดให้เป็นทางสำหรับรถถังและรถลำเลียงพลหุ้มเกราะ เรียงแถวแล่นทะลุแนวที่มั่นเข้าไป ไม่มีการติดต่อสื่อสารทางวิทยุ ไว้แต่สัญญาณมือโดยอาศัยกล้องส่องเวลากลางคืนซึ่งได้ผลดี คู่ที่อิรักเฝ้าหน้ามั่นใส่ไว้สำหรับจุดไฟไม่ให้ข้ามไปได้นั้น ได้ถูกฝ่ายพันธมิตรเผาระเบิดนาปาล์มไปทิ้งให้เผาไหม้ น้ำมันหมดไป เสี่ยงก่อนล่วงหน้า แล้วให้รถไถเดินตราสถมให้เต็มเสมอพื้นสามารถข้ามไปได้ไม่เป็นอุปสรรค ตลอดการยุทธ ๑๖๖๓ ชม. นี้ ทหารฝ่ายพันธมิตรจะพยายามไม่เข้าไปต่อสู้ในระยะประชิดข้าศึกที่เข้ามาใกล้จะถูกยิงทิ้งก่อนถึงตัว

กองพลยานเกราะเบาที่ ๖ ของฝรั่งเศส กับกองพลส่งทางอากาศที่ ๘๒ ของสหรัฐฯ ทำการรุกตามแผน ด้วยยานเกราะและเฮลิคอปเตอร์ทางด้านปีกซ้ายสุดทางตะวันตกเฉียงใต้ของอิรัก มุ่งเข้ายึดค่ายและสนามบินที่ As Salman ๑๗๐ กม. จากเขตแดนรถถังและทหารราบอิรักได้ยอมจำนนจำนวนมาก จากนั้นกองพลฝรั่งเศสได้วางกำลังป้องกันทางข้าง ไม่ให้ถูกโจมตีจากทางตะวันตกทางขวาของกองพลฝรั่งเศส กองพลส่งทางอากาศที่ ๑๐๑ สหรัฐฯ ได้บุกโจมตีโดยใช้เฮลิคอปเตอร์ Chinook สนทหาร ๘,๐๐๐ คน พร้อมด้วยยานพาหนะ Humvee ซึ่งเป็นรถ Jeep รุ่นใหม่เข้าไปจัดตั้งฐานส่งกำลังลึกเข้าไปในดินแดนอิรัก เสรีแล้วเคลื่อนที่มุ่งเข้าสู่แม่น้ำ Euphrates ต่ลไป หน่วยอื่น ๆ ที่ทำการรุกด้วย ได้แก่กองพลยานเกราะที่ ๑ อังกฤษ กองพลยานเกราะและทหารราบสหรัฐฯ ๓ กองพล และกำลังกองอำนวยการ ขาดี่อาระเบีย และซีเรีย ซึ่งโจมตีจากจุดต่าง ๆ และต่างเวลากัน ตอนกลางคืนของวันที่ ๒๔

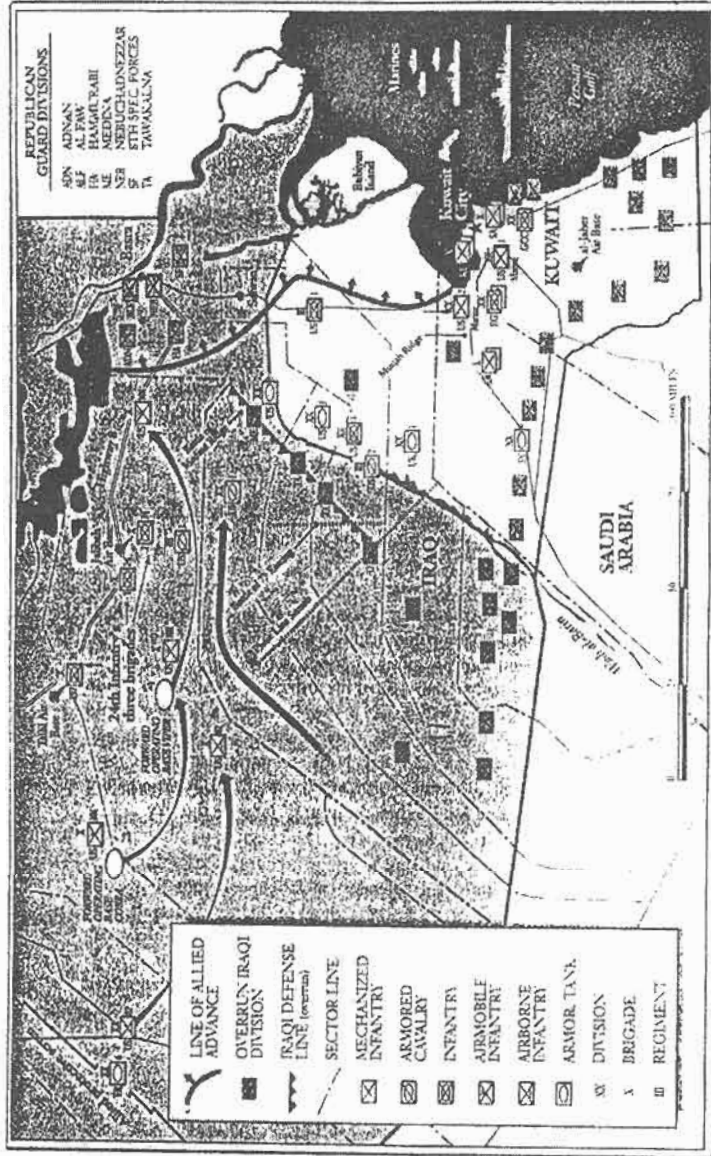
กองพลนาวิกโยธินที่ ๑ ได้ไปถึงสนามบิน Al Jaber ครึ่งทางระหว่างชายแดนกับกรุงคูเวตซึ่งไกล ๖๕ กม.

จันทร์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์

ทุกหน่วยยังคงเคลื่อนที่รุกเข้าไปอย่างรวดเร็ว กำลังซุ่มคืออาระเบีย กับนาวิกโยธินสหรัฐฯ มุ่งขึ้นทางเหนือ กองพลสหรัฐฯ มุ่งสู่น้ำ Euphrates กำลังของอังกฤษ กองพลสหรัฐฯ อื่น ๆ อียิปต์และซีเรีย พุ่งไปทางตะวันออก กองพลฝรั่งเศสเข้ายึด As Salman ได้ด้วยเวลาเพียง ๓๖ ชม. แล้วหยุดวางกำลังป้องกันให้หน่วยทางขวาในตอนเที่ยงวัน

เชลยเข้ามอบตัวจนถึงวันอังคาร ๓๐,๐๐๐ คน และกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน เมื่อการรุกทศเสรีจลันลง บางกลุ่มประมาณ ๕๐ คน ได้โบกมือยอมแพ้ต่อเครื่องบินเล็กบังคับด้วยวิทยุที่บินวนอยู่เหนือศีรษะ เพราะไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น กลัวว่าจะทิ้งระเบิดลงมา รถถังและยานเกราะของอิรักยอมมอบตัวกับพลซบรถ Humvee ที่ติดหล่มอยู่เพียงคนเดียว หลังจากที่เขาไปถึงช่วยดึงรถที่ติดหล่มอยู่ขึ้นมาได้แล้ว ทหารอิรักอดอยากไม่มีน้ำดื่ม ป้ายไม่มีการรักษาพยาบาล บางคนพยายามหลบหนีก็ถูกผู้บังคับบัญชายิงตายหรือจับแขวนคอ ทำให้ทหารรีบให้ถูกจับเป็นเชลยเสียเร็ว ๆ เมื่อพบกับทหารฝ่ายพันธมิตร

ในตอนบ่าย กองพลนาวิกโยธินที่ ๑ ได้ปะทะกับหน่วยทหารอิรักที่ข่านซุดเจาะน้ำมัน Burgan ใกล้สนามบินนานาชาติคูเวต จึงระดมยิงด้วยปืนทุกชนิด ทำให้ทหารอิรักต้องออกจากข่านซุดเจาะน้ำมันมาอยู่ในที่โล่ง เลสตกเป็นเป้าแก่ปืนใหญ่ เฮลิคอปเตอร์ Cobra และรถถัง ปรากฏว่ารถถังอิรัก ๕๐ - ๖๐ คัน ถูกทำลายในการปะทะกันไม่นาน โดยไม่มีการสูญเสียทางฝ่ายนาวิกโยธินเลย

1. The map shows the positions of various Iraqi and Kuwaiti units in the Kuwait region. The legend identifies symbols for different types of units and lines, such as the Line of Allied Advance, Overrun Iraqi Division, Iraqi Defense Line, Sector Line, Mechanized Infantry, Armored Cavalry, Infantry, Armored Infantry, Airborne Infantry, and Armor, TA V. The map also shows the locations of Republican Guard Divisions: BN Adnan, Al Far, Meyari, Nebuchadnezzar, 8th Spec. Forces, and Tawakalna. Key locations labeled include Iraq, Saudi Arabia, Kuwait, Kuwait City, Al-Jahra Air Base, Basra, and the Persian Gulf.

แต่ในวันนี้ได้เกิดเรื่องเศร้าขึ้นจากการที่ขีปนาวุธ SCUD ได้ตกลงยิงที่พิกททหารอเมริกันใกล้ฐานทัพที่กรุงซาดราน แรงระเบิดทำให้ทหารตาย ๒๘ คน เกือบ ๑ ใน ๓ กองกำลังเสียชีวิตตลอดระยะเวลาของสงคราม ทหารที่บาดเจ็บ ๕๐ คน มีอาการสาหัสหลายคน

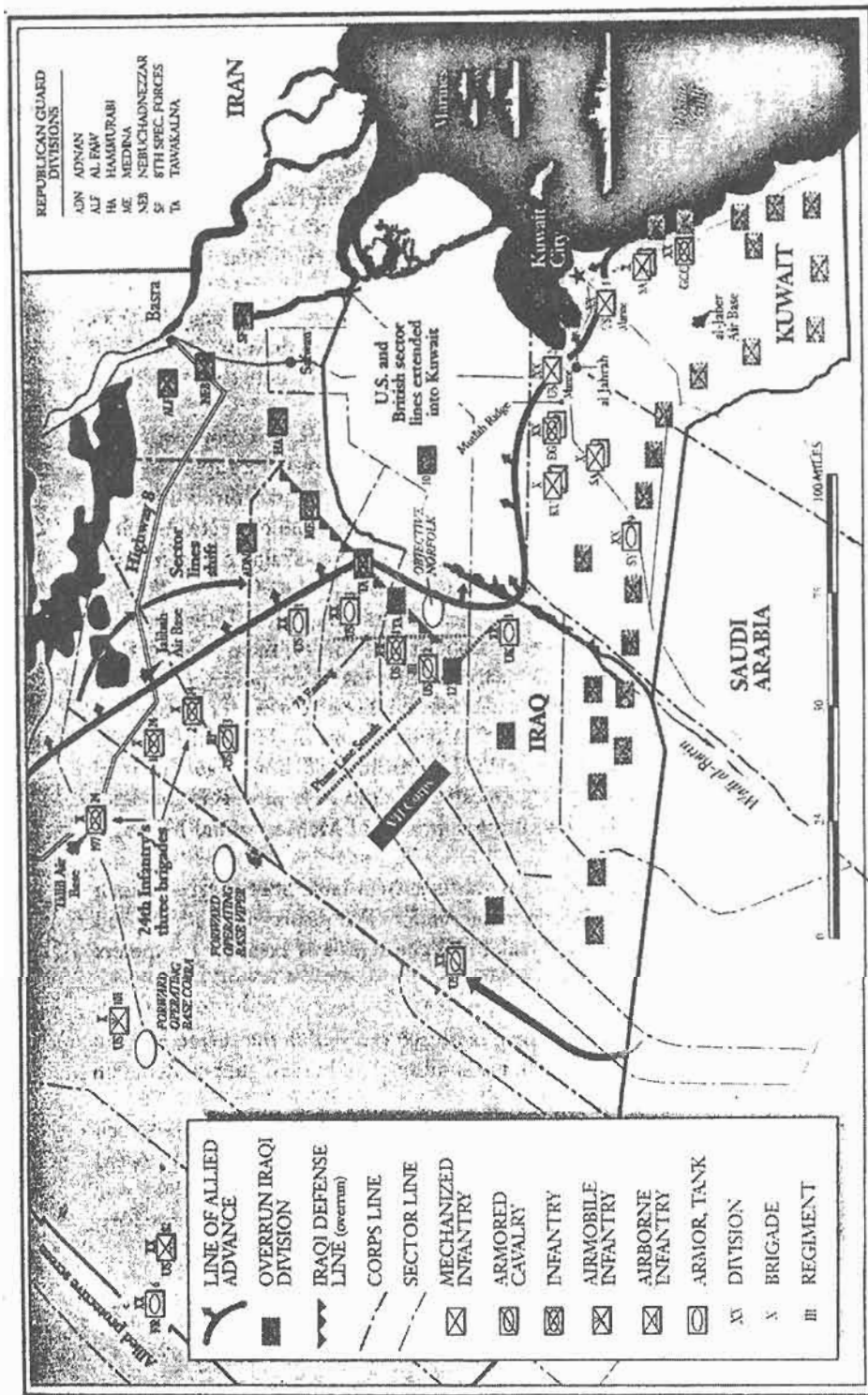
อังคารที่ ๒๖ กุมภาพันธ์

ทหารอิรักได้ถอนตัวออกจากกรุงคูเวตในตอนเช้ามืด แต่ก็ยังมีการสู้รบในเมืองอยู่ ตกตอนบ่าย พวกคูเวตที่ทำการต่อต้านอิรักบอกว่าได้ยึดเมืองไว้ได้แล้ว แต่กองทหารซาอุดีอาระเบีย และคูเวตไม่ได้เดินส่วนสนามฉลองชัยชนะ เข้ากรุงคูเวตจนกระทั่งวันรุ่งขึ้น

นอกกรุงคูเวต ประชาชนต่างหนีกันอลหม่านและแออัดเต็มถนนไปสู่เมือง Basra ด้วยรถถัง รถบรรทุก และรถยนต์นั่ง ความเสียหายของถนน และสะพานจากการทิ้งระเบิดทำให้การจราจรคับคั่งยิ่งขึ้น นักบินจากเรือบรรทุกเครื่องบิน Ranger ที่กลับไปเติมน้ำมัน ต่างรีบตัดสินใจระเบิดและขีปนาวุธเท่าที่มีอยู่บนดาดฟ้าเรือ เพื่อที่จะบินกลับไปล่าทำลาयरรถถังอิรักให้มันมือและมากยิ่งขึ้น แทนที่จะรอให้เจ้าหน้าที่จัดอาวุธกระสุนให้ครบตามภารกิจ โดยส่งขึ้นมาจากใต้ท้องเรือซึ่งช้าไม่ทันใจ ขบวนรถถังของอิรัก ถ้าคันหัวขบวนถูกยิงพลประจำรถถังคันอื่น ๆ ก็จะต้องรถถังของตน พากันเดินมุ่งหน้ากลับบ้านในอิรักอย่างไม่แยแสต่ออะไรทั้งหมด

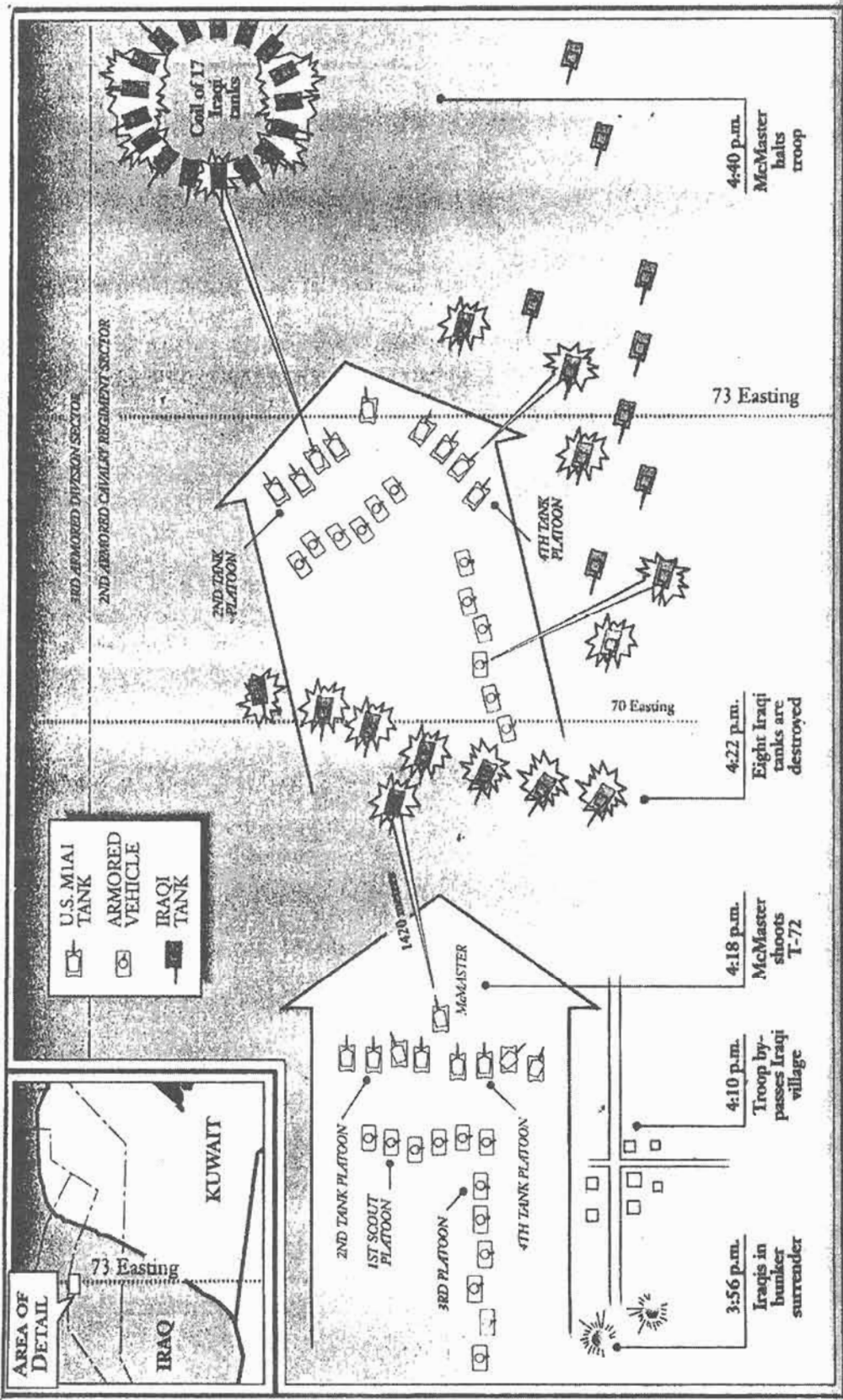
พุธที่ ๒๗ กุมภาพันธ์

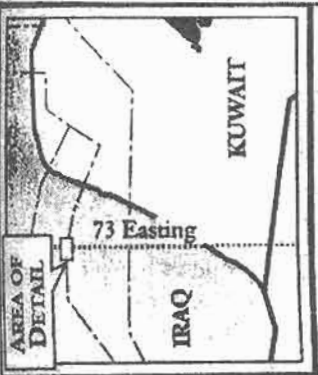
บางหน่วยของฝ่ายพันธมิตรได้ไปถึงแม่น้ำ Euphrates ตั้งแต่วันจันทร์แล้ว ฉะนั้น ในตอนเช้าวันพุธจึงสามารถวางกำลังป้องกันไม่ให้ทหารอิรักข้ามแม่น้ำไปได้ ทหารอังกฤษได้ยึดถนนสาย

6 2 d

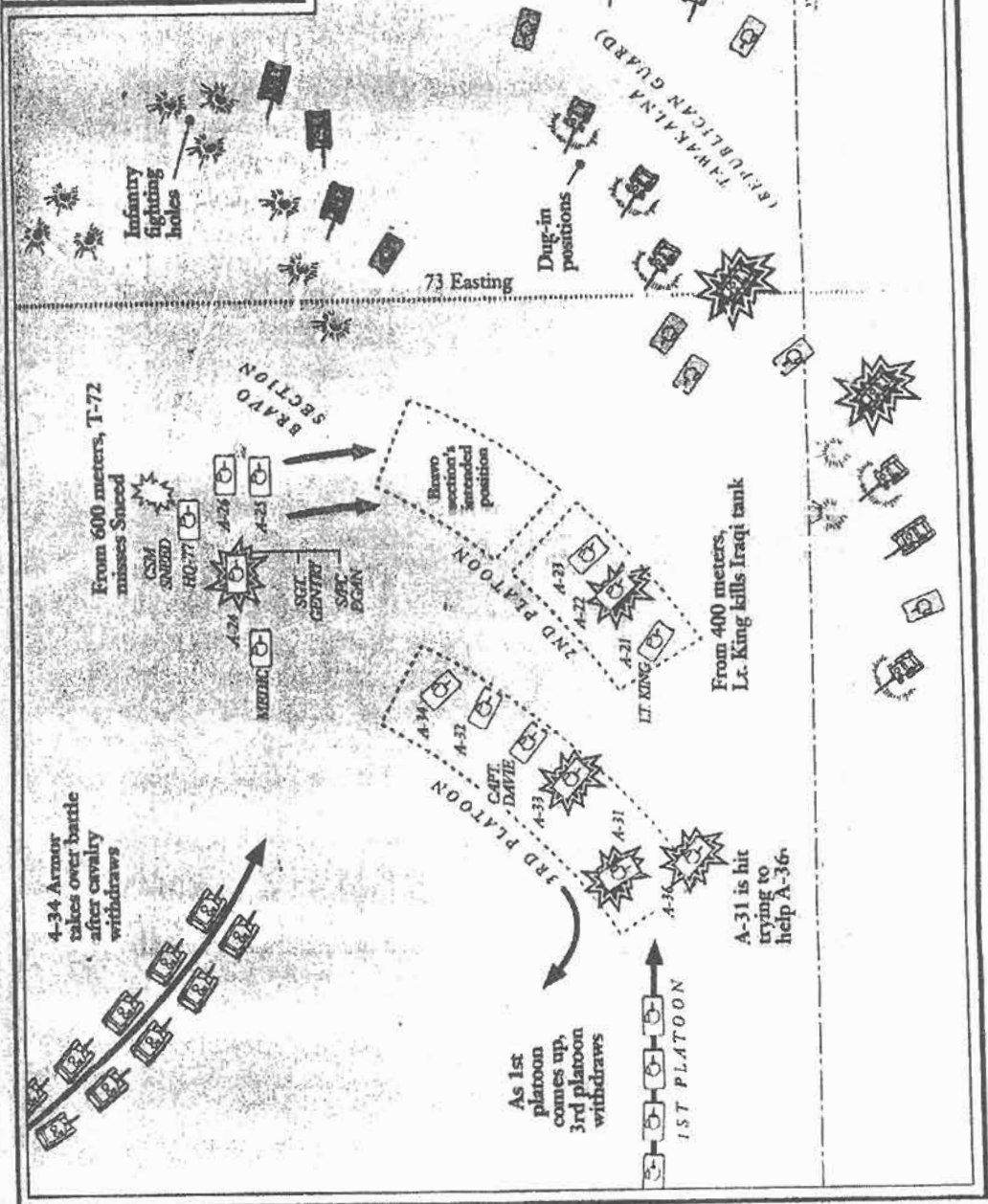

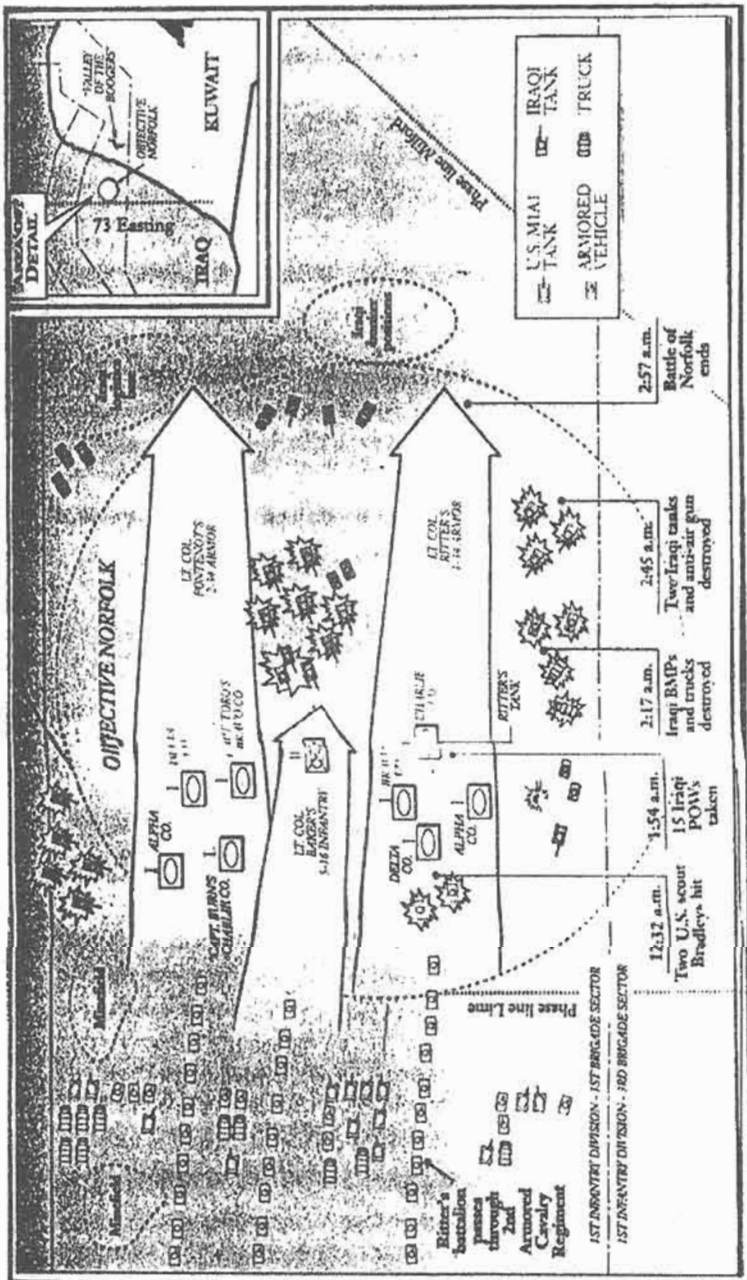

U.S. MIAI TANK
 ARMORED VEHICLE
 IRAQI TANK

2ND ARMORED DIVISION SECTOR
 AND ARMORED C-131 REGIMENT SECTOR

2025 RELEASE UNDER E.O. 14176

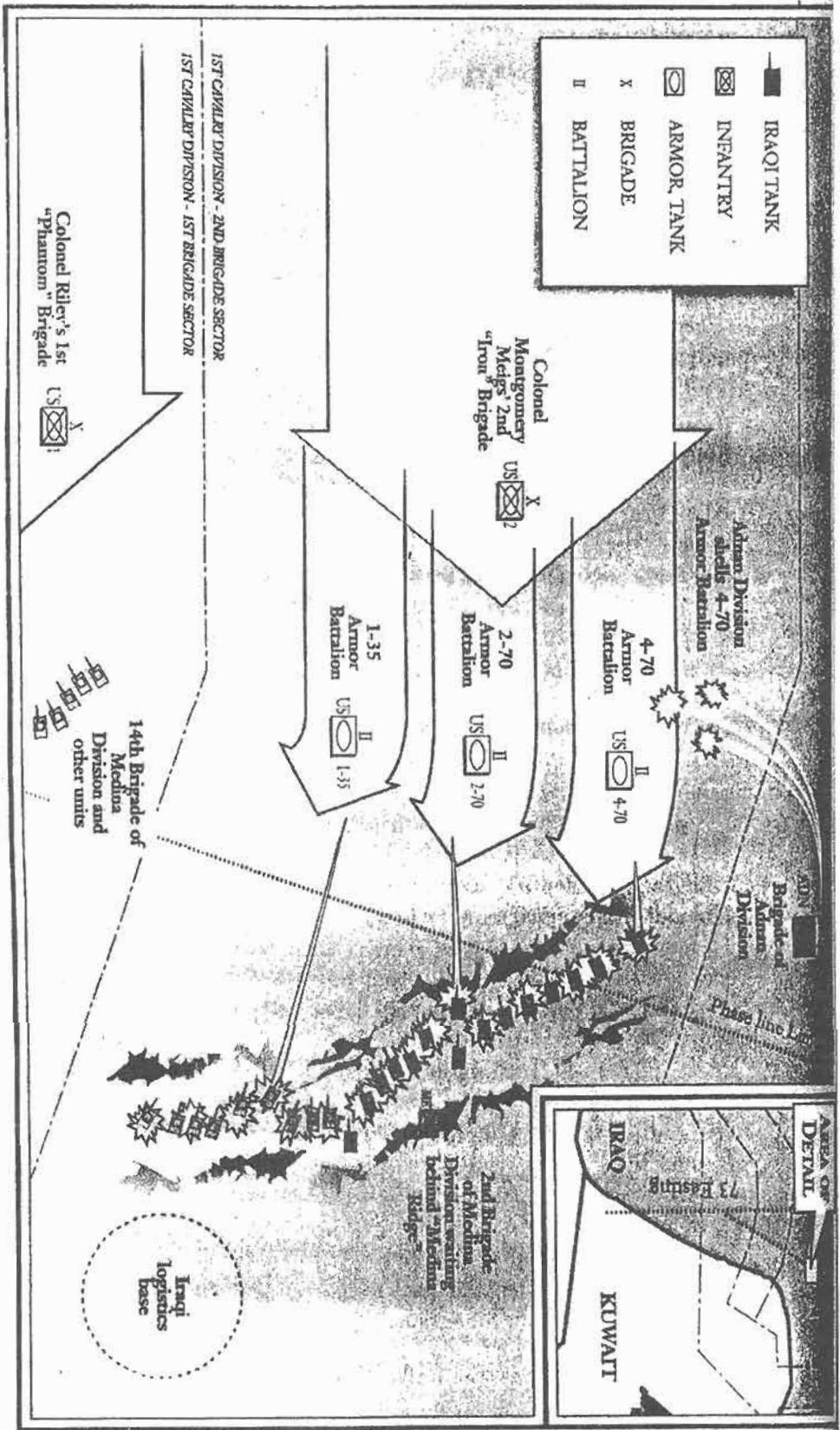
ใหญ่ ระหว่างกรุงคูเวต-บาสร่าไว้ได้ในตอนเช้าของวันนี้ นาวิกโยธิน
สหรัฐฯ ก็ยึดถนนนี้ได้ทางตอนใต้ลงไป ในตอนบ่ายประตูทางออก
ของกำลังซัดคัมในคูเวตได้ถูกปิดลงแล้ว การโอบล้อมกำลังของอิรัก
ได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์

ในวันนี้ได้มีการรบครั้งใหญ่ ๒ ครั้ง ระหว่างรถถัง
ของสองฝ่าย ครั้งหนึ่งระหว่างหน่วยรถถังของนาวิกโยธินสหรัฐฯ
กับกำลังยานเกราะของอิรักที่สนามบินนานาชาติ การรบได้กระทำกัน
ถึง ๆ ที่มีแต่แสงสลัวในเวลากลางวัน เพราะท้องฟ้าปกคลุมไปด้วย
ควันดำจากการเผาไหม้บ่อน้ำมันที่อิรักจุดทำลาย ผลปรากฏว่ารถถัง
อิรัก ๑๐๐ คันที่ปะทะกันถูกทำลายหมดเกลี้ยง อีกครั้งหนึ่ง เป็นการ
สู้รบที่ใกล้เขตแดนอิรัก - คูเวต ซึ่งรุนแรงยิ่งกว่า ขณะที่หน่วยยาน
เกราะของสหรัฐฯ และถังยกกำลังเปลี่ยนทิศทางการรุกไปทางตะวันออก
ได้ไปปะทะเข้ากับหน่วยพิทักษ์สาธารณรัฐ ซึ่งพลเอก ชวาซคอฟ
ถือว่าเป็น "จุดศูนย์กลาง" (Centre of gravity) ที่หากสามารถ
ทำลายได้ก็จะทำให้กองทัพต้องพ่ายแพ้หรือเสียเปรียบ^๑ ทหารอังกฤษ
ได้ปะทะกับบางหน่วยของหน่วยพิทักษ์ฯ นี้มาบ้างแล้วตั้งแต่คืนวันจันทร์
โดยได้ทำลายยานเกราะได้ถึง ๑ ใน ๓ ด้วยปืนใหญ่อิงไกลและ
การโจมตีทางอากาศ การสู้รบระหว่างหน่วยยานเกราะสหรัฐฯ กับ
หน่วยพิทักษ์ฯ ก็เริ่มตั้งแต่วันจันทร์เช่นกัน การรบได้ทำกับตลอดทั้งวัน
ตกตอนกลางคืนของวันจันทร์นั่นเอง กองพลของหน่วยพิทักษ์ฯ ๑ ใน ๗

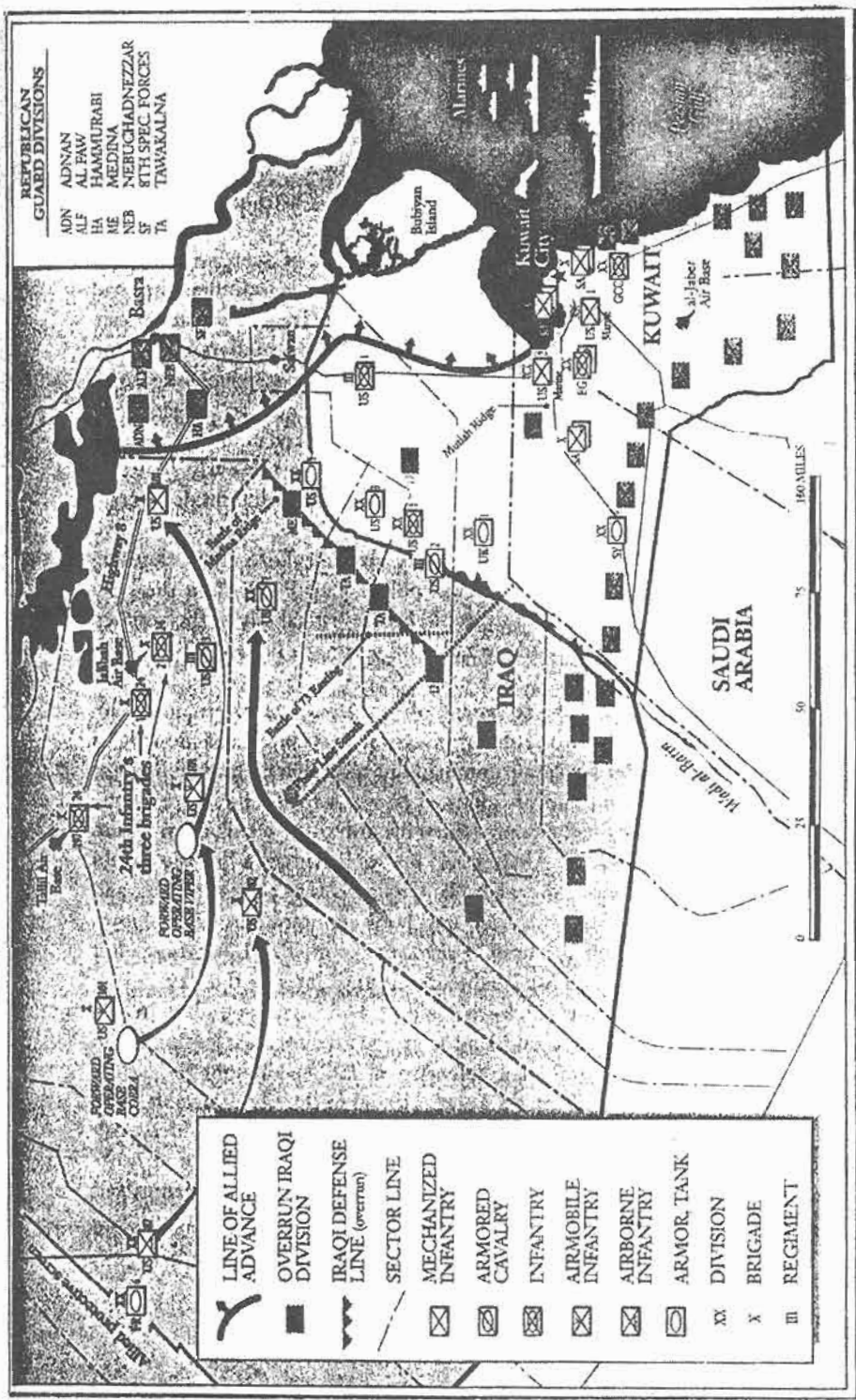
---

^๑ ศึกษาเพิ่มเติมได้จาก หนังสือยุทธศาสตร์ของยอดขุนพล
ของ พล.ท.อภิชาติ ชีรขำรง บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด
หน้า ๑๘๘

2/20

1. The 1st Cavalry Division is positioned in the Medina Ridge area. The 1st Cavalry Division is positioned in the Medina Ridge area. The 1st Cavalry Division is positioned in the Medina Ridge area.

10251

กองพลที่มีอยู่ในพื้นที่ไว้ประสิทธิภาพไป ในวันพฤหัสบดีได้มีการรบอย่าง
รุนแรงตลอดวัน หน่วยพิทักษ์ฯ สู้รบได้ดีเท่าที่จะทำได้ ในสภาวะ
ที่ขาดการคุ้มครองทางอากาศ ติดต่อสื่อสารกันได้ไม่เต็มที่ และ
ถูกฝ่ายพันธมิตรโจมตีทางอากาศอย่างไม่ลดละ

ในตอนเย็นวันพฤหัสบดี พลเอก หลวงวิจิตรวาทการ ได้บรรยายสรุป
ถึงการใกล้วสานของสงคราม โดยกล่าวขึ้นต้นว่า "อิรักได้สูญเสีย
รบบังไปกว่า ๓,๐๐๐ คัน จาก ๘,๗๐๐ คัน ในยุทธบบริเวณคูเวตเมื่อ
ตอนเริ่มสงคราม...อิรักเหลืออยู่แต่กองทัพทหารราบ ไม่สามารถจะ
ทำการรุกได้อีกต่อไป เพราะฉะนั้นจึงจะไม่เป็นภัยคุกคามต่อประเทศ
อื่นในภูมิภาค ซึ่งเป็นหนึ่งของจุดหมายหลักในการทำสงครามต่อ
ฝ่ายพันธมิตร อีกจุดหมายหนึ่งก็คือให้อิรักออกจากคูเวต ซึ่งก็กำลัง
จะบรรลุผลสำเร็จด้วยเช่นกัน สงครามได้ดำเนินไปด้วยดีเหมือนจะ
จบลงแล้ว"

พฤษภาคมที่ ๒๘ กุมภาพันธ์

เมื่อเวลา ๐๕.๐๐ น. (พท ๒๑.๐๐ น. ที่วอชิงตัน)
ประธานาธิบดีบุชได้ประกาศว่า ได้ออกคำสั่งให้หยุดทำการรุกทั้งหมด
โดยมีผลอีก ๓ ชม. ภายหลัง แล้วการยิงก็ได้หยุดลงเมื่อเวลา
๐๘.๐๐ น. ฝ่ายพันธมิตร ได้พูดภาษาอราบิกทางเครื่องขยายเสียง
ว่าอิรักจะไม่ถูกโจมตีอีก ถ้าหยุดยิงเสีย แต่ไม่ได้ผล ปรากฏว่าใน
วันเสาร์ ขบวนรถถัง ๑๕๐ คัน และยานเกราะอื่น ๆ ของอิรักเคลื่อน
เข้าหากำลังของสหรัฐฯ และเปิดฉากยิง ทหารสหรัฐฯ จึงได้ทำ
การตีโต้ตอบด้วยรถถังและเฮลิคอปเตอร์ สามารถทำลายรถถังและ

ยานเกราะอิรักได้ ๖๐ คัน จับได้อีก ๘๐ คัน^๑ นับว่าการยุทธ ๑๐๐ ชม. ได้สิ้นสุดลงในวันนี้

การเจรจายุติสงครามได้เริ่มต้นเมื่ออิรักกำหนดตัวผู้แทน ไปพบกับพลเอก ซวาซคอฟ เพื่อตกลงเงื่อนไขในการหยุดยิงชั่วคราว ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะได้ดำเนินการกำหนดเงื่อนไขการหยุดยิงถาวรต่อไป ในระหว่างที่ยังไม่มีการลงนามหยุดยิงเป็นการถาวร สหรัฐฯ ได้ประกาศห้ามมิให้อิรักนำเครื่องบินขึ้น เพื่อป้องกันมิให้อิรักใช้ เครื่องบินและเฮลิคอปเตอร์โจมตีกลุ่มต่อต้านทางภาคเหนือและภาคใต้ โดยอ้างว่าอาจจะเกิดการปะทะกับเครื่องบินของฝ่ายพันธมิตรที่บินลาดตระเวนอยู่ ซึ่งปรากฏว่าอิรักไม่ยอมรับรู้อ้างว่าเป็นการโหมก้ายย ที่ตั้งของเครื่องบิน จึงถูกสหรัฐฯ ยิงตกไป ๒ เครื่อง

วิทญานกแดดได้อ้างว่า อิรักเป็นผู้ชนะสงครามคราวนี้ แต่ก็ได้ไม่ได้ให้เหตุผลอะไร เพียงแต่พิมพ์ไว้ในเรื่องของจิตใจเท่านั้น ในกรุงมอสโก บรรดานายพลพูดถึงการที่อาวุธยุทธโศปกรณ์ที่ทำจาก โซเวียตถูกทำลายมากมายว่า เป็นการขาดประสิทธิภาพของทหารอิรัก ไม่ใช่คุณภาพของอาวุธ บางคนให้ความเห็นว่าถ้าโซเวียตตัดค่าใช้จ่ายทางทหารลงอีก ก็จะทำให้การป้องกันอาวุธเทคโนโลยีสูงของฝ่าย ตะวันตกที่เห็นเป็นประจักษ์ถึงประสิทธิภาพกันแล้วอันแสดง

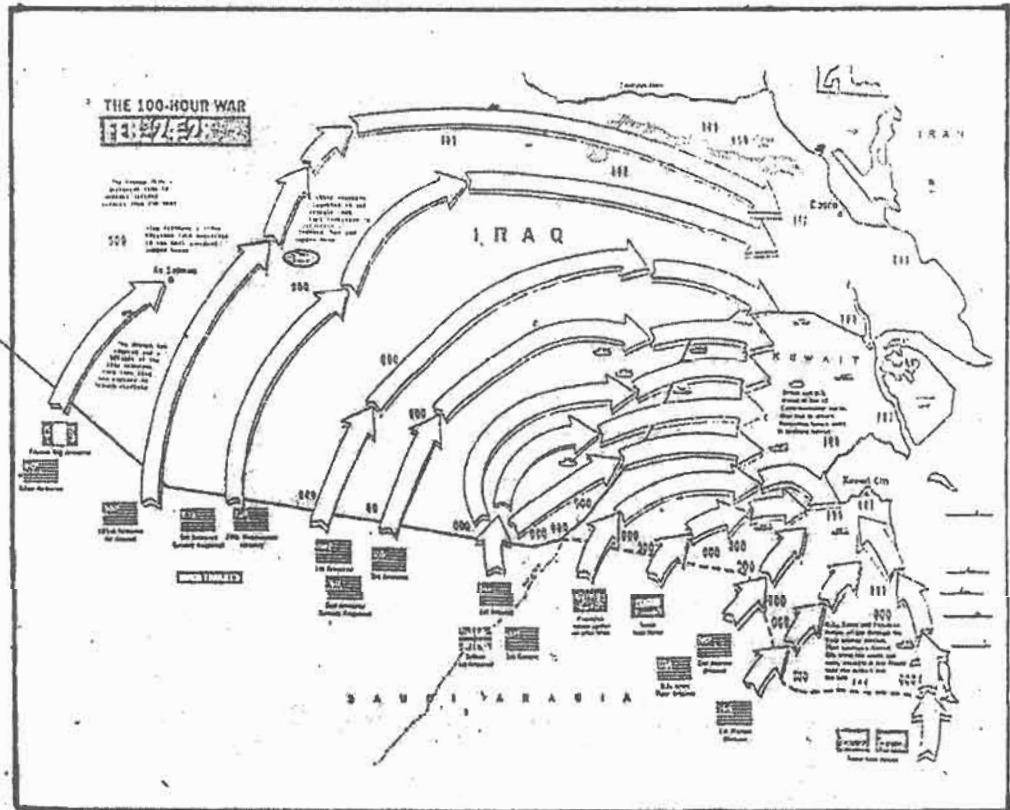
^๑ ดูการสูญเสียอาวุธของอิรักและการสูญเสียกำลังพลของทั้งสองฝ่ายในผนวกที่ ๘

อย่างไรก็ดี ความสำเร็จอย่างสมบูรณ์เกินคาดเช่นนี้ อาจจะไม่เกิดขึ้นอีกในกรณีพิพาทอื่น ๆ ของโลก เราไม่อาจจะหวัง ได้ว่า กำลังฝ่ายพันธมิตรจะรวมตัวกันได้มั่นคงและยึดมั่นในการกิจอัน ถูกต้องสมเหตุสมผลเช่นนี้ ภูมิประเทศและสภาพอากาศจะเลือกอำนาจ ต่อการใช้ใช้อาวุธเทคโนโลยีสูงอย่างนี้ กองทัพอากาศจะขาดกำลังใจ และเหนือหน้าต่อการทำสงครามอย่างกองทัพลิวริก การต่อต้านด้วย กำลังทางอากาศจะไม่มือข้างสงครามคราวนี้ และแม้ทัพอากาศจะทำ อะไรผิดพลาดไปจากตำราเสียแทบทุกเรื่องอย่างซิดดัม

ต้นที่จริงแล้ว การหยุดยิงโดยคำสั่งของประธานาธิบดีบับบ์ นั้นว่าเร็วไปหน่อย เพราะเมื่อเวลา ๐๖.๓๐ น. ของเช้าวันพฤหัสบดี ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ กองพลทหารราบยานยนต์ที่ ๒๔ กรมทหารม้ายาน เกราะที่ ๓ และกองพลส่งทางอากาศที่ ๑๐๑ พร้อมทั้งจะเข้าโจมตีปิด เส้นทางถนนของหน่วยพิทักษ์สาธารณรัฐให้รวมอัดกันอยู่ในพื้นที่รอบ ๆ เมืองบาสราอยู่แล้ว แต่พลอีก ๔๐ นาทีก่อนการเข้าตีก็ได้รับคำสั่งให้ ทำการหยุดยิง ชั่วสั้ให้กองพลนี้ลิวริก ๑๔ กองพล รวมทั้ง ๔ กองพลน้อยพิทักษ์สาธารณรัฐ รถถึง ๓๐๐ คัน รถล่ำเล็ของพลคุ้ม เกราะ ๑,๕๐๐ คัน และปืนใหญ่ ๕๐๐ กระบอก รอดพ้นจากการบุก โจมตี กองพลน้อยที่หนีรอดไปได้เหล่านี้บางกองพลก็มีกำลังเหลืออยู่ ไม่เกิน ๒๕ % ของกำลังปกติ ถ้าการหยุดยั้งล่าช้ากว่านี้และทำการ โจมตีได้ก่อน กำลังของลิวริกเหล่านี้ก็จะต้องถอยหนีเข้าเมืองบาสรา และยอมจำนนในที่สุด

สหรัฐฯ วางแผนที่จะใช้รถถัง M - 1A1 ของกองพล ยานยนต์ที่ ๒๔ และกรมทหารม้าที่ ๓ บดขยี้รถถัง T - 72 ของ ๒ กองพลน้อย แล้วบุกต่อไปจนถึงคลองบาสราขานเมือง ขณะเดียวกัน ก็จะให้เฮลิคอปเตอร์ของกองพลส่งทางอากาศที่ ๑๐๑ นำกำลังไป

- old -

OPERATION DESERT SHIELD: THE AIR POWER

PARTICIPATING UNITS FROM THE U.S. AIR FORCE

Operation Desert Shield includes at least one squadron (typically 24 planes) of most aircraft on this list. The exceptions are the EF-111 and F-4G units.

- F-15Cs and F-15Ds, 1st Tactical Fighter Wing, Langley AFB, Va.
- F-15Es, 4th Tactical Fighter Wing, Seymour Johnson AFB, N.C.
- A-10s, 23rd Tactical Fighter Wing, England AFB, La.
- F-15s, 33rd Tactical Fighter Wing, Eglin AFB, Fla.
- F-4Gs, 35th Tactical Fighter Wing, George AFB, Calif.
- F-117a (Stealth fighter), 37th Tactical Fighter Wing, Tonopah Test Range
- B-52s, 42nd Bomb Wing, Loring AFB, Maine
- F-111s, 48th Tactical Fighter Wing, RAF Lakenheath, England
- F-4Gs, 52nd Tactical Fighter Wing, Spangdahlem Air Base, West Germany
- B-52s, 93rd Bomb Wing, Castle AFB, Calif.
- RF-4G, 117th Tactical Reconnaissance Wing, Birmingham Air National Guard
- C-130s, 317th Tactical Airlift Wing, Pope AFB, N.C.
- A-10s, 354 Tactical Fighter Wing, Myrtle Beach AFB, S.C.
- F-16s, 363rd Tactical Fighter Wing, Shaw AFB, S.C.
- EF-111s, 366th Tactical Fighter Wing, Mountain Home AFB, Idaho
- F-16s, 388th Tactical Fighter Wing, Hill AFB, Utah
- F-16s, 401st Tactical Fighter Wing, Torrejon Air Base, Spain
- E-3, 552nd Airborne Warning and Control Wing, Tinker AFB, Okla.

- Also participating:
- KC-10 and KC-135 air refueling aircraft
  - RC-135 reconnaissance aircraft from Offutt AFB, Neb.
  - U-2 and TR-1 surveillance aircraft
  - C-141 and C-5 air transport planes, including many crewed by reserve and National Guard units.

A-10

F-16

F-15

B-52

THE WASHINGTON POST

สกัดกันเส้นทางรถตามถนน จากทางเหนือของเมืองบาสรา เลียบไป
ตามชายแดนอิหร่าน แต่เนื่องจากไม่สามารถปฏิบัติการตามแผนนี้ได้
หลังจากการหยุดยิง ๒ วัน ขบวนยานเกราะของอิรักได้เคลื่อนย้าย
ไปตามถนนสายบาสรา-แบกแดดที่กึ่งกลางสถานันต์ที่ ๓๘ สหรัฐฯ ปิดกั้นไว้
อยู่แล้ว ฝ่ายสหรัฐฯ จึงทำลายยานเกราะ รถถังและรถลำเลียงพลเสีย
๑๘๗ คัน และรถบรรทุกอีกกว่า ๕๐๐ คัน โดยทางฝ่ายสหรัฐฯ
สูญเสียรถถัง M - 1A1 ไป ๑ คัน รถถังแบรดลีย์เสียหาย ๑ คัน
และทหารบาดเจ็บเพียงคนเดียว

แผนการยุทธของสหรัฐฯ นั้น ต้องการจะปลดปล่อยคูเวต
และปิดล้อมทหารอิรักที่ยังเหลืออยู่ไว้ในเมืองบาสรา ภายในเวลา
๑๘๘ ชั่วโมง หรือ ๒ วัน แต่การกล่าวถึงเรื่องการหยุดยิงได้เริ่มมี
ขึ้นเมื่อชั่วโมงที่ ๓๖ และมีการหยุดยิงจริง ๆ เมื่อชั่วโมงที่ ๑๐๐
ทหารสหรัฐฯ ได้ปฏิบัติการเร็วกว่ากำหนดประมาณ ๓๖ ชั่วโมง
และจะใช้เวลาอีกเพียง ๒ ชั่วโมงเท่านั้นก็จะบรรลุผลตามแผนที่
วางไว้ ฝ่ายสหรัฐฯ ไม่มีเจตนาจะเข้าเมืองบาสรา เพื่อหลีกเลี่ยง
การสู้รบในเมือง และไม่ทำให้ประชาชนพลเรือนต้องบาดเจ็บตายด้วย
การที่ทหารอิรักถูกล้อม ขาดการส่งกำลังบำรุงและติดต่อสื่อสารกับ
แบกแดด จึงย่อมจะไม่มีทางเลือกนอกจากจะยอมแพ้และวางอาวุธทั้ง
หมด แทนที่จะกลับนำเอาอาวุธไปเล่นฆ่าประชาชนของตนในภายหลัง

๖. บทเรียนจากสงคราม

๖.๑ จุดหมายในการทำสงคราม

จุดหมายของฝ่ายพันธมิตรกับอิรักในการทำสงคราม มี

น้ำหนักและขอบเขตที่แตกต่างกัน ซึ่งจะมีผลต่อการเตรียมทำสงคราม และยุทธศาสตร์

ฝ่ายพันธมิตรมีจุดหมายที่จะขับไล่อิรักออกจากคูเวต และทำลายกำลังรบ รวมทั้งศักยภาพในการทำสงครามของอิรัก นอกจากนี้ ถ้าเป็นไปได้ก็จะโค่นรัฐบาลของซัดดัมลง หรือให้ซัดดัมหมดอำนาจ

ส่วนอิรักนั้น มีจุดหมายเพียงแต่จะป้องกันคูเวตที่ตนยึดครองอยู่ และเกียรติภูมิของผู้นำกับประเทศ

จะเห็นได้ว่าจุดหมายของสหรัฐฯ และฝ่ายพันธมิตรนั้นหนักแน่น ยึดมั่นและเป็นไปตามข้อมติของสหประชาชาติ ส่วนจุดหมายของอิรักเป็นจุดหมายที่ไม่จำเป็นต้องบรรลุก็ได้ ถ้าป้องกันคูเวตไว้ไม่ได้ก็ปล่อยให้พันธมิตรยึดคืนไป เพราะไม่ใช่ดินแดนของตนมาก่อน ที่จำเป็นต้องสู้รบเพื่อป้องกันก็เพราะเกิดไปยึดครองเอาไว้ โดยคิดว่าจะไม่ถูกล้อมด้านจากประชาคมโลกอย่างรุนแรงขนาดนี้

๖.๗ ยุทธศาสตร์และยุทธวิธี

๑) ฝ่ายพันธมิตร

- ใช้กำลังทางอากาศทำลายกำลังรบและขวัญข้าศึกจนถึงระดับที่ไม่อาจสู้รบได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ตามเกณฑ์จะต้องสูญเสีย ๓๐ % ของกำลังรบ)

- ใช้กำลังทางพื้นดินต่อเมื่อกำลังรบและการส่งกำลังบำรุงของศพพร้อมและเสริมสร้างได้มากพอ (รอจนถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ เมื่อทหารได้รับการฝึกและคุ้นเคยต่อสภาพอากาศและภูมิประเทศดีแล้ว)

- ใช้ยุทธวิธีในการโอบกว้าง ทางด้านตะวันตกของยุทธบริเวณตัวสกำลัง ๑๕๐,๐๐๐ คน และการเข้าตีหลักในพื้นที่ตอนกลางมุ่งสู่ที่หมายกรุงคูเวตและหน่วยพิทักษ์ฯ เส้นทางเข้าตีกรุงคูเวตที่เลือก

ชายฝั่งทะเล ใช้กำลังของชาติอาหรับเพื่อผลทางจิตวิทยา

- ใช้ยุทธศาสตร์ในการวางแผนว่าจะยกพลขึ้นบก โดยทำการฝึกยกพลขึ้นบกอย่างหนัก และให้ทหารนาวิกโยธิน ๑๗,๐๐๐ คน ลงเรือท่าที่ว่าจะไปยกพลขึ้นบก แต่เพียงให้เรือไปลอยลำอยู่ในทะเลเฉย ๆ เพื่อตั้งกำลังป้องกันของอิรักด้านนั้นไว้ ทั้งนี้ เพราะอิรักได้วางแผนเรื่องกีดขวางไว้อย่างหนาแน่นตามชายฝั่ง ไม่คุ้มกับที่จะต้องเสี่ยงต่อการสูญเสีย

- ใช้กลยุทธ์ Airland ด้วยกองพลยานเกราะและกองพลส่งทางอากาศ ทางยุทธวิธีบริเวณด้านตะวันตกอย่างเหมาะสมตามแผนการยุทธ ซึ่งจะต้องให้ความคล่องแคล่ว ความเร็ว และการวางแผน รถถังและยานเกราะเคลื่อนที่ได้ ๓๒๕ กม. ใน ๓ วัน ทำให้การยุทธบรรลุผลสำเร็จอย่างรวดเร็วก่อนที่อิรักจะแก้ไขสถานการณ์ได้ทัน

- ให้ความได้เปรียบทางเทคโนโลยีของอาวุธ ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

๓) อิรัก

- หลังจากยึดครองคูเวตได้แล้ว อิรักไม่ได้รุกต่อเข้าซาอุดีอาระเบีย และประเทศอื่น ๆ บริเวณอ่าว ขณะนั้น ในซาอุดีอาระเบียไม่มีกำลังของสหรัฐฯ และพันธมิตร หากอิรักเข้าไปยึดท่าเรือและสนามบินไว้ได้ ส่อมเป็นการยากแก่ฝ่ายพันธมิตรในการส่งกำลังเข้าไปต้านทาน รูปโฉมของสงครามและการต่อต้านอิรักอาจจะเปลี่ยนไป

- อิรักทำการป้องกันคูเวตด้วยการตั้งรับอยู่กับที่ โดยให้รถถังและปืนใหญ่ฝังตัวอยู่ในหลุมทรายและที่กำบัง อิรักวางกำลัง ๓ กองพล ป้องกันกรุงคูเวตตามชายฝั่งทะเล โดยถือว่าสหรัฐฯ จะ

ต้องยกพลขึ้นบกตามยุทธวิธีที่นิยมและเข้าช่องเป็นแน้ว แนวตั้งรับและ
เครื่องกีดขวางต่าง ๆ ทางด้านเขตแดนระหว่างอิรัก-ซาอุดีอาระเบีย
ก็คิดแปลงเลข เขตแดนอิรัก-คูเวต ไปเพียงไม่กี่กิโลเมตร พื้นที่
บริเวณชายแดนอิรัก-ซาอุดีอาระเบีย ต่อไปทางตะวันตกจึงไม่เป็น
อุปสรรคต่อการบุกเข้าโจมตีทางข้างโดยกองพลสหรัฐฯ และฝรั่งเศส

- ที่มั่นตั้งรับของอิรักตัดแปลงไว้ยาว ๖๕ กม. มี
กำแพงทรายสูง ๑๓ ม. อยู่ข้างหน้า บุกเข้ามาข้างในที่มั่นมีคูและ
ท่อระบายน้ำ เพื่อที่จะปล่อยน้ำมันใส่คูแล้วจุดไฟเผา เมื่อฝ่ายพันธมิตร
บุกเข้าไป นอกจากนี้ ยังมีคูตึกรถถังคอนกรีต ลวดหนาม และท่อ
ระเบิดฝังไว้ลึกลง ๕๐๐,๐๐๐ ลูก แต่เครื่องกีดขวางเหล่านี้หา
ได้เป็นอุปสรรคแก่ฝ่ายพันธมิตร ซึ่งมียุทธโศภนกรรมครบครันที่จะแก้ไขไม่
ฝ่ายพันธมิตรได้ใช้รถถังติดพานไถปรับดินดันกำแพงทรายให้เป็นช่องพล
ผ่านไปได้ ส่วนคูต่าง ๆ ก็ใช้รถดันทรายกลบให้เต็มได้ไม่ยาก
คูที่มีน้ำมันนั้น สหรัฐฯ ได้ใช้ระเบิดนาปาล์มทิ้งลงให้เผาไหม้หมด
ไปก่อนการบุก การเจาะช่องดงระเบิดได้ใช้ดินระเบิดบรรจุใน
ท่อยาวยิงไประเบิดดงระเบิดเสียก่อนเป็นช่องทางผ่านเข้าไป ทหาร
ข้างอิรักมีความชำนาญในการตัดแปลงที่มั่นอยู่มาก โดยได้ประสบการณ์
มาจากสงครามอิรัก-อิหร่าน แต่วิชาศึกของอิรักคราวนี้ไม่ใช่อิหร่าน
หากแต่เป็นสหรัฐฯ ประเทศอภิมหาอำนาจที่มีอาวุธยุทธโศภน
เทคโนโลยีสูง การที่จะจัดการกับเครื่องกีดขวางดังกล่าว จึงเป็น
เรื่องเล็กน้อย อย่างไรก็ดี ทหารอิรักทำการตั้งรับได้ดีกว่าการเข้าตี
หรือการรุก

- ซัดดัมคิดคำนวณผิดพลาดในการที่เชื่อว่าฝ่ายพันธมิตรจะ
บุกกำลังเข้าตีตรงหน้า ต่อที่มั่นตั้งรับที่ตัดแปลงไว้ในยุทธบริเวณ และ
ตามชายฝั่งเท่านั้น ซึ่งอิรักจะสามารถยังความเสียหายอย่างใหญ่

หลวงให้แก่สหรัฐฯ ได้ แล้วประชามติในสหรัฐฯ ก็จะเรียกร้องหรือบีบบังคับให้สหรัฐฯ ต้องเปลี่ยนท่าทีในการทำสงคราม สหรัฐฯ ไม่อาจจะขอมริบการสูญเสียอย่างหนักได้อย่างอิหร่านในสงครามที่กำกับอิรัก ประชามติและระบบรัฐสภาของสหรัฐฯ มีอิทธิพลอยู่มาก อย่างไรก็ตาม ฝ่ายพันธมิตรไม่ได้เล่นเกมตามที่ขีดดมวางแผนไว้ แต่ได้แก้เกมโดยใช้แผนกลยุทธ์ Airland ได้เป็นผลสำเร็จและเป็นฝ่ายชนะด้วยเวลาเพียง ๑๐๐ ชม. เท่านั้น

- อิรักไม่ได้ใช้กำลังทางอากาศต่อต้านฝ่ายพันธมิตรเท่าที่ควร หลังจากที่เครื่องบินขับไล่ถูกยิงตกไป ๓๖ เครื่อง อิรักได้เอาเครื่องบินที่เหลือหลบซ่อนไว้ในที่กำบังแข็งแรง บางส่วนได้บินไปฝากอิหร่านไว้ ซึ่งปรากฏในภายหลังหลังจากที่สงครามยุติลงแล้วว่าอิหร่านได้ยึดไว้เลย ไม่ยอมคืนให้อิรัก การที่อิรักปล่อยให้ฝ่ายพันธมิตรครองอากาศได้ง่าย ๆ เช่นนี้ อิรักจึงถูกฝ่ายพันธมิตรโจมตีรวมแล้วถึง ๘๐,๐๐๐ เที่ยวบิน (จำนวนครั้ง x จำนวนเครื่องบิน) เป็นเหตุให้กำลังทหารและอาวุธยุทโธปกรณ์ต้องถูกทำลายย่อยยับ รวมทั้งการฝังกำลังบำรุงและขวัญของทหาร

- การวางแผนการสงครามจะต้องพิจารณาไปถึงสิ่งและสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นภายหลังสงคราม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องตกเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ รวมทั้งการดำเนินการต่อสถานการณ์นั้น ๆ ขีดดมไม่ได้คาดคิดว่า ชาวเคิร์ดทางเหนือและชีอะทางใต้จะลุกฮือขึ้นต่อต้านและเรียกร้องสิทธิ ทำให้เกิดความยุ่งยากขึ้นภายในประเทศ เป็นการซ้ำเติมสภาวะของผู้แพ้สงครามให้เลวร้ายยิ่งขึ้นอีก อิรักจำเป็นต้องใช้กำลังเข้าปราบปรามชาวเคิร์ดและชีอะ จนสหประชาชาติและฝ่ายพันธมิตรต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือแก่ฝ่ายต่อต้านในด้านมนุษยธรรม

- ซัดดัม ฮุสเซน ได้พิจารณาเห็นว่า หากอิรักพยายามที่จะ
ต่อสู้กับสงครามที่กองกำลังฝ่ายพันธมิตรมีความได้เปรียบ ทั้งด้านการ
ดำเนินกลยุทธ์และการโจมตีทางอากาศแล้ว อิรักจะต้องพ่ายแพ้อย่าง
แน่นอน ดังนั้น ซัดดัม ฮุสเซน จึงต้องดำเนินการทุกวิถีทางที่จะสามารถ
ลดอำนาจการโจมตีทางอากาศของฝ่ายพันธมิตร และการใช้กลยุทธ์
ที่แตกต่างจากที่ใช้กันตามปกติเพื่อตอบโต้ฝ่ายพันธมิตร กล่าวคือ

ก. การยิงขีปนาวุธ SCUD โจมตีประชาชนพลเรือน

ขีปนาวุธ SCUD-B ของโซเวียตและขีปนาวุธที่อิรัก
พัฒนาขึ้นนั้น มีการสับทอมาจากจรวด V ของฮิตเลอร์ ทั้งใน
ด้านจุดมุ่งหมายและเทคโนโลยี ขีปนาวุธนี้ถ้ามีระบบนำวิถีจะมีความแม่นยำ
พอสมควร และมีอำนาจในการทำลายเป้าหมายทางทหารที่สำคัญ
ดังนั้นขีปนาวุธ SCUD - B จึงเป็นภัยคุกคามต่อเมืองต่าง ๆ โดยเฉพาะ
ในซาอุดีอาระเบียและอิสราเอล แต่เคราะห์ดีที่ขีปนาวุธของอิรักไม่มี
ระบบนำวิถีจึงขาดความแม่นยำ เครื่องยิง (LAUNCHER) นั้น สามารถ
เคลื่อนย้ายได้ ทำให้ยากแก่การตรวจพบและการทำลาย จึงทำให้
กองกำลังฝ่ายพันธมิตรที่บุกโจมตีกองทัพอิรัก และเป้าหมายทาง
ยุทธศาสตร์เกิดความสับสนได้ นอกจากนี้อาจจะสามารถบรรจุสารเคมี
ไว้ในขีปนาวุธ SCUD - B ซึ่งจะทำให้ขีปนาวุธดังกล่าวมีความน่า
สะพรึงกลัวมากขึ้น (อิรักไม่ได้บรรจุสารเคมีในขีปนาวุธที่ยิงไปยัง
อิสราเอลและซาอุดีอาระเบีย)

ข. การวางทุ่นระเบิดในอ่าวเปอร์เซีย

การวางทุ่นระเบิดของอิรักในเส้นทางเดินเรือที่คับคั่ง
ในอ่าวเปอร์เซีย เป็นการรบกวนเรือของฝ่ายพันธมิตร กระแสน้ำที่
หมุนวน จะทำให้ทุ่นระเบิดลอยกระจัดกระจายออกจากชายฝั่งอิรัก
ออกสู่อ่าวเปอร์เซีย เป็นการข่มขู่ผู้กลงเรือบรรทุก

เครื่องบิน และเรือโจมตีขีปนาวุธ ที่มีอยู่หนาแน่นในบริเวณนั้น

ค. การใช้การก่อการร้ายให้ประเทศฝ่ายตะวันตกกลัว

อิรักได้ยกเลิกแผนการนี้ไว้ก่อนหน้านี้ให้ชาวมุสลิมทั่วโลกโจมตีแหล่งผลประโยชน์ของสหรัฐฯ และพันธมิตรของสหรัฐฯ ที่วอชิงตัน และหวังว่าการโจมตีด้วยการก่อการร้ายจะทำให้ประชาชนในประเทศตะวันตก เกิดความหวาดกลัวและตื่นตระหนก และจะทำให้การสนับสนุนความพยายามในการสังครามของประเทศฝ่ายพันธมิตรลดน้อยลง การโจมตีด้วยการก่อการร้ายต่อเป้าหมายดังกล่าวนับได้ว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อของอิรักเพื่อให้เกิดความอึกเขิม แก่กำลังทหารและประชาชนของตนอีกด้วย

ง. การใช้น้ำมันเป็นอาวุธ

อิรักได้ตัดสินใจที่จะใช้น้ำมันของคูเวต เป็นส่วนหนึ่งของอาวุธของตน อิรักได้ปล่อยน้ำมันสำหรับจุดไฟเผาผลาญในคูเวตถึง เพื่อขัดขวางการโจมตีของทหารฝ่ายพันธมิตร การเผาใช้น้ำมันตามหลุมขุดเจาะในคูเวตมีเจตนาที่จะให้เกิดกากกำบังของกลุ่มควันหนาทึบ เพื่อขัดขวางการโจมตีด้วยขีปนาวุธ ลูกกระเบิด Smart และเครื่องบินในการลาดตระเวน นอกจากนี้ น้ำมันที่อิรักปล่อยให้ไหลลงทะเลเป็นจำนวนมาก อาจเป็นไปได้ทั้งการป้องกันและการโจมตีที่จะทำให้ยานสะเทินน้ำสะเทินบกขึ้นฝั่งได้ยากลำบาก และยังเป็นอุปสรรคต่อการกลั่นน้ำทะเลให้เป็นน้ำจืดของชาวคูเวตและเบิซ

จ. การเฝ้าคอยและการอดทนเพื่อรอโอกาสโจมตีข้าศึก
ในปี พ.ศ.๒๔๒๓-๒๔๓๑ เป็นช่วงที่อิรักทำสงคราม
กับอิหร่าน โดยที่อิรักไม่สามารถเอาชนะอิหร่านได้ในช่วงแรกของ
สงคราม และประชาชนก็ถูกสังหารไปเป็นจำนวนมาก กองทัพอิรักจึง
เรียนรู้ว่าการเฝ้าคอยการโจมตีของข้าศึกอย่างอดทน ทำให้อิรัก
สามารถสังหารข้าศึกที่มีป้อมปราการป้องกันอย่างดีได้เป็นจำนวนมาก
นั้น ชัดดีม ฮุสเซน จึงพยายามทำให้สงครามยืดเยื้อ โดยไม่ให้ฝ่าย
พันธมิตรสามารถได้ชัยชนะอย่างรวดเร็ว แต่ก็ไม่สำเร็จเพราะกลยุทธ์
และอาวุธยุทธโศปกรณ์ที่เหนือกว่าของฝ่ายสัมพันธมิตร

ฉ. การส่งวงกำลังทางอากาศไว้ไม่ขึ้นต่อสู้กับฝ่ายพันธมิตร
กำลังทางอากาศของอิรักมีโอกาสร่วมรบความสำเร็จ
เพียงเล็กน้อยในการต่อต้านการโจมตีทางอากาศของฝ่ายพันธมิตร
เครื่องบินของอิรักจะถูกเครื่องบินของฝ่ายพันธมิตรยิงตกเกือบหมด
นั้น แทนที่ชัดดีม ฮุสเซน จะยอมสูญเสียเครื่องบินไปในการขึ้นต่อสู้กับ
ฝ่ายสัมพันธมิตร อิรักจึงพยายามที่จะส่งวงเครื่องบินไว้ให้ได้มากที่สุด
เท่าที่จะกระทำได้ เพื่อไว้ใช้ในการโจมตีอย่างจู่โจม โดยหวังว่าการ
โจมตีในลักษณะการจู่โจมจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ฝ่ายสัมพันธ
มิตรที่เครื่องบินของอิรักจะถูกทำลาย การเก็บซ่อนเครื่องบินไว้ก่อน
โจมตีทำให้ฝ่ายพันธมิตรต้องมีภารกิจในการค้นหา และต้องใช้เวลา
การทำลายเครื่องบินของอิรัก อิรักได้ส่งเครื่องบินส่วนหนึ่งไปฝาก
กับอิหร่านด้วย

ซ. การขัดขวางกองทหารของฝ่ายพันธมิตรด้วยการยิง
ในระยะใกล้

กองกำลังภาคพื้นดินของอิรักสามารถใช้ปืนใหญ่ และ
จรวดระยะใกล้ทำการยิงข่มขวัญทหารฝ่ายพันธมิตร ซึ่งส่วนใหญ่
เคยมีประสบการณ์ในการสู้รบมาก่อน อนึ่ง ยังมีการสร้างเครื่อง

กีดขวาง และการโจมตีด้วยการยิงโดบจอย เพื่อบังคับให้ทหารฝ่ายพันธมิตรต้องหลบอยู่ในหลุมบุดล และรบกวนการหลับนอนของทหาร นอกจากนี้ การยิงกระสุนปืนใหญ่ยังจะเป็นการทำลายขวัญและประสิทธิภาพของทหารฝ่ายพันธมิตรที่จะเปิดฉากการโจมตีภาคพื้นดิน ถ้าใช้ดี อาจจะมีระเบิดยิงถูกเป้าหมายที่สำคัญ ๆ ก็ได้

๖.๓ การใช้ประโยชน์จากดาวเทียม

ในสงครามอ่าวเปอร์เซีย สหรัฐฯ ได้ใช้ดาวเทียม และเครื่องรับภาพ ซึ่งมีฐานในอวกาศ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวกำลัง และการติดต่อสื่อสารของทหารฝ่ายอิรัก โดยสหรัฐฯ ได้ใช้ดาวเทียมภาพและดาวเทียมสัญญาณ จำนวน ๑๐ ดวง ปฏิบัติภารกิจส่งสัญญาณผ่านเหนือสนามรบของคูเวตทุกวัน ซึ่งผลให้ผู้บัญชาการรบของฝ่ายพันธมิตรในตะวันออกกลาง และที่อื่นใดก็ตามได้รับข้อมูลตามวันเวลาที่ เป็นจริงมากกว่าสงครามในครั้งก่อน ๆ

ดาวเทียมที่สหรัฐฯ ใช้ในสงครามอ่าวเปอร์เซีย มีทั้งดาวเทียมที่ให้ภาพ (Imaging Satellites) เช่น ดาวเทียม KH-11, ดาวเทียม KH-11 รุ่นใหม่ ดาวเทียมที่ให้ภาพด้วยสัญญาณเรดาร์ (Radar Imaging Satellite) ได้แก่ ดาวเทียม LACROSSE และดาวเทียมที่ให้สัญญาณด้านการข่าวกรอง (Signals Intelligence Satellites) ได้แก่ ดาวเทียม MAGNUM จำนวน ๓ ดวง และดาวเทียม VORTEX จำนวน ๑ ดวง

นาย Jeffrey Richelson ผู้เชี่ยวชาญด้านการข่าวกรองแห่งชาติของสหรัฐฯ กล่าวว่าในสงครามอ่าวเปอร์เซีย ฝ่ายพันธมิตรได้ใช้ประโยชน์ จากโครงการดาวเทียมทางทหารทุกโครงการ ซึ่งรวมทั้งการจัดทำทำเนียบกำลังรบของอิรักด้วย

ภาพฉายดาวเทียมกรุงเทพฯ

จากรายงานของสำนักงานประมาณแห่งสภาองเกรส ระบุว่าดาวเทียม KH-11 ได้ให้ข้อมูลภาพถ่ายอย่างทันทีทันใด จากระยะความสูง ๓๐๐ - ๕๐๐ กม. เหนือพื้นโลก ซึ่งการให้ภาพนั้นผ่านทาง ELECTRO - OPTICS ในขณะที่ดาวเทียม KH-11 รุ่นใหม่ มีความสามารถในการเห็นข้อมูลโดยอาศัยความร้อน เพื่อปฏิบัติการกิจสังเกตการณ์ในเวลากลางคืน ส่วนดาวเทียม LACROSSE สามารถให้ภาพด้วยเรดาร์ และดาวเทียม MAGNUM ใช้ในการกิจกรรมรวมข้อมูลสัญญาณวิทยุการติดต่อสื่อสาร และการเดินทางของขีปนาวุธ จึงเห็นได้ว่าดาวเทียมของโครงการสนับสนุนเพื่อการป้องกันประเทศได้ให้ข้อมูลในทุก ๆ ด้าน แม้แต่โครงการดาวเทียมเพื่อการลู่ศูนย์วิทยุก็ทำหน้าที่ด้านการป้องกันประเทศ โดยจะทำการตรวจวัดสภาพลักษณะอากาศในกรณีถูกโจมตีด้วยอาวุธนิวเคลียร์

อย่างไรก็ตาม นาย Richelson ได้ตั้งข้อสังเกตว่าการหาข่าวด้วยดาวเทียมนั้นไม่สามารถประกันความผิดพลาดได้ อีกทั้งดาวเทียมก็ไม่สามารถตรวจทราบได้ว่า มีบุคคลอยู่ในตัวอาคารหรือไม่ กรณีฝ่าฝืนพรมิตร์ทั้งระเบิดหลุมหลบภัยในนครแบกแดด เมื่อปลายมกราคม ๒๕๓๘ ซึ่งผลให้พลเรือนอิรักเสียชีวิตหลายร้อยคน นับเป็นตัวอย่างให้เห็นขีดความสามารถอันจำกัดของดาวเทียม

การพัฒนาที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งถ่วงความสะดวกให้กับการใช้ข้อมูลด้านการข่าวกรองก็คือ การใช้สถานีเคลื่อนย้ายในสนามรบซึ่งเคลื่อนย้ายได้ (In-Theater Mobile Down-Link Stations) อันจะทำให้ความสามารถดำเนินการวิถีและวิเคราะห์ข้อมูลในสนามรบได้ และเมื่อสงครามถ้าวเปอร์เซียยุติลง สหรัฐข่าวกรองแห่งชาติจะดำเนินการทบทวนขอบข่ายความต้องการข้อมูล และการใช้ประโยชน์จากรูปถ่ายดาวเทียม ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย Tactical Exploitation of National Space

Capabilities อันเป็นนโยบายที่มุ่งปรับปรุงการข่าวกรองทาง
ยุทธวิธีในสนามรบ ซึ่งนาย Richelison กล่าวว่า จะเป็นกา
ทดสอบระบบการทำงานทั้งหมดว่าจะทำหน้าที่ได้ดีเพียงใด

๒.๘ คุณภาพของทหารและอาวุธยุทธโปกรณ์

๑) ผู้บังคับหน่วยและทหารของฝ่ายพันธมิตร ได้เรียน
ศึกษา และมีประสบการณ์ในวิทยาการทางทหารมากกว่าของฝ่ายอริ
การที่ทหารสหรัฐฯ ได้มีโอกาสฝึกซ้อมการใช้อาวุธ และปฏิบัติกา
ทางยุทธวิธีในภูมิประเทศที่คล้ายคลึงกับสนามรบจริง ซ่อมจะข่าว
ทหารไม่รู้สึกแปลกต่อสถานการณ์และภูมิประเทศเวลาทำการรบ ไม่ได้
กลัวและมีความเชื่อมั่น ประสิทธิภาพในการรบจึงซ่อมจะดีกว่า ท
เรียนทหารชั้นสูงของสหรัฐฯ บางโรงเรียนได้ให้นายทหารนักเรียน
อ่านประวัติศาสตร์ทหารหรือการสงครามสี่พันดัลละ ๑,๐๐๐ หน้า
หลักยุทธศาสตร์และการสงครามจากสงครามยุคต่าง ๆ ในอดีต จึงมี
อยู่ในความรู้สึกนึกคิดของนายทหารโดยทั่วไป การโจมตีทำลายหน่วย
พิทักษ์สาธารณรัฐของอริก็ตามแผนของพลเอก ชวาซคอฟ นับได้ว่าเป็น
การโจมตี "จุดศูนย์กลาง" (Centre of Gravity) ตามหลักยุทธ
ศาสตร์ของเคลาเซวิตซ์ การโอบกว้างหน่วยพิทักษ์สาธารณรัฐและกำ
ของอริในคูเวตก็ไม่ผิดแผนแตกต่างอะไรเลยกับกลยุทธ์ที่เมือง ป
ของนโปเลียนเมื่อ ค.ศ.๑๘๐๕ เฉพาะตัวซัดดัมเองแล้วพลเอก ชวา
คอฟ ได้ให้ความเห็นว่า "ซัดดัมไม่ใช่ นักยุทธศาสตร์ ไม่ได้เรียน
เรื่องศิลปะการยุทธ์ ไม่ใช่ นักยุทธวิธี ไม่ใช่ นายพล ไม่ใช่ พลท
แต่นอกจากเรื่องเหล่านี้แล้ว เขาเป็นชาติทหารผู้ยิ่งใหญ่"

๒) อาวุธยุทธโปกรณ์ของฝ่ายพันธมิตร เหนือกว่าของอริ
แทบทั้งสิ้น โดยไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงอาวุธเทคโนโลยีสูง เช่น

ขีปนาวุธ Tomahawk ขีปนาวุธต่อสู้ขีปนาวุธ Patriot และ Smart bomb เป็นต้น อิรักมีอาวุธทันสมัยอยู่ไม่กี่อย่างเช่น รถถัง T-72 ของโซเวียตติดปืนขนาด ๑๒๘ มม. แต่โดยส่วนรวมแล้วก็สู้แบบ M - 1A1 ของสหรัฐฯ ไม่ได้แม้ปืนจะขนาดเล็กและระยะยิงใกล้กว่าก็ตาม ขีปนาวุธ SCUD ของอิรักก็ถึงปะปะขาดความแม่นยำเพราะไม่มีระบบนำวิถี แต่ปืนใหญ่กระสุนวิถีโค้งแบบ G - 5 ขนาด ๑๘๘ มม. จากอิตาลี ถึงได้ไกล ๓๘ ไมล์ นับว่ามีความแม่นยำดีว่าเป็นใหญ่ของสหรัฐฯ ปืนแบบ G-5 นี้ เป็นที่ยอมรับกันว่าดีที่สุดในโลกอย่างไรก็ดี ปืนใหญ่ของอิรักมีจุดอ่อนอยู่ ๒ ประการ โดยที่ไม่มีเครื่องบินตรวจการณ์บอกตำแหน่งเป้าหมาย ทำให้ต้องยิงอย่างเดาสุ่มเอาถูกเป้าบ้างไม่ถูกบ้าง อีกประการหนึ่ง ปืนใหญ่ของอิรักต้องเคลื่อนย้ายโดยการลากจูง ทำให้เครื่องบินฝ่ายสหรัฐฯ ตรวจจับเป้าและโจมตีได้ง่ายในทะเลทราย

๖.๘ การประเมินความสูญเสียของทหารอิรัก

ใคร ๆ คงจะไม่มีโอกาสทราบถึงการสูญเสียทหารของอิรักว่าได้บาดเจ็บล้มตายไปในสงครามอ่าวเปอร์เซียนี้เท่าไร คราวใดที่อิรักยังไม่ยอมเปิดเผยจำนวนการสูญเสียทหาร และอาวุธ ยุทโธปกรณ์ของตน สหรัฐฯ และพันธมิตรมีแหล่งข่าวและวิธีการประเมินความสูญเสียของข้าศึก ที่อาจจะก่อให้เกิดการผิดพลาดคลาดเคลื่อนขึ้นได้ไม่น้อย สำหรับการสูญเสียของฝ่ายพันธมิตรเองนั้น ไม่มีปัญหา เพราะสามารถเก็บและนับศพทหารที่ตายและนำทหารบาดเจ็บกลับไปรับการรักษาพยาบาลได้แทบทั้งหมด ศพที่นำกลับไปไม่ได้ก็พลจะสามารถทราบได้ว่าเป็นใครและกี่คน ทางทหารสหรัฐฯ จึงแถลงได้อย่างแน่ชัดว่า ทหารสหรัฐฯ ตาย ๓๘๙ คน บาดเจ็บ

๓๕๗ คน ทหารพันมิตรตาย ๗๗ คน และบาดเจ็บ ๘๓๐ คน

ส่วนการสูญเสียของอิรักนั้น กระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ ได้ประมาณว่าตาย ๑๐๐,๐๐๐ คน และบาดเจ็บ ๓๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งน่าจะมากเกินไปและอาจคลาดเคลื่อนได้ถึง ๕๐ % เพราะทางภาษาอังกฤษประมาณว่าตาย ๓๐,๐๐๐ คน และบาดเจ็บ ๑๐๐,๐๐๐ คน เท่านั้น

แหล่งข่าวและข้อมูลที่ฝ่ายสหรัฐฯ ได้ใช้ในการประเมินความสูญเสียของอิรัก ได้แก่ ดาวเทียม รูปถ่ายทางอากาศ เซลล์สื่อสารชั้น หน่วยรบพิเศษหลังแนวข้าศึก และสถิติจำนวนทหารตายและบาดเจ็บที่คิดเป็นร้อยละของกำลังรบจากสงครามในอดีต ส่วนวิธีการประเมินนั้น ก่อนอื่นจะประมาณจำนวนทหารอิรักในตอนเริ่มสงคราม แล้วหักเอาจำนวนเซลล์สื่อสารและทหารหนักที่พอลก เหลือเท่าไร เอามาคิดหาจำนวนทหารตายและบาดเจ็บ ตามอัตราส่วนมาตรฐานจากทุก ๆ ๑๐ คน

จากแหล่งข่าว และวิธีการประเมินการสูญเสียดังกล่าวข้างต้น น่าจะทำให้เกิดการผิดพลาดขึ้นได้ ทั้งนี้ โดยที่การรบส่วนใหญ่เป็นการโจมตีทางอากาศต่อทหารภาคพื้นดิน สหรัฐฯ คำนวณความสูญเสียทหารจากจำนวนรถถัง ฮานพาหนะ และปืนใหญ่ที่ถูกทำลาย ขณะที่ภาพถ่ายทางอากาศไม่ได้แสดงรายละเอียดให้ทราบมากนัก เช่น จำนวนทหารที่สูญเสียไปพร้อมกับอาวุธหรือรถถังแล้วซึ่งผลที่ถูกทำลายไปไม่อาจจะทราบจากรูปถ่ายได้ว่าทหารตาย บาดเจ็บ หรือหลบหนีไปได้หรือไม่เป็นอัตราเป็นจำนวนเท่าไร

นอกจากนี้ จำนวนทหารอิรักในคูเวตและภาคใต้ของอิรักเมื่อตอนเริ่มสงครามที่สหรัฐฯ ประมาณว่ามีถึง ๕๕๐,๐๐๐ คน นั้น น่าจะมากเกินไปจากความเป็นจริง เพราะเป็นการประมาณจาก

จำนวนกองพลที่นับได้จากรูปถ่ายดาวเทียม ซึ่งภายหลังเชลยได้ให้ข้อมูลว่า กำลังของอิรักหลายหน่วยไม่เต็มตามอัตรา และจำนวนทหารหนักที่มีมากกว่าที่สหรัฐฯ ประมาณไว้เพียง ๑๕๐,๐๐๐ คนเสียอีก แนวต้านทานของอิรักก็ได้วางกำลังไว้เป็นแนวบาง ๆ เท่านั้น ฉะนั้นแม้ว่าทหารอิรักจะบาดเจ็บล้มตายจนหมดเกลี้ยงไม่เหลือเหลือสักคน จำนวนการสูญเสียของอิรักก็น่าจะไม่ถึง ๕๐๐,๐๐๐ คน ตามที่ทางการสหรัฐฯ ประเมินเอาไว้

๖.๖ ผลพลอยได้

๑) สหรัฐฯ ได้โอกาสทำการทดสอบกลยุทธ์ใหม่ ที่เรียกว่า Airland Battle ซึ่งมีหลักการกล่าวไว้ในหนังสือคู่มือ FM 100 - 5 ที่ใช้สอนในวิทยาลัยการทัพบกสหรัฐฯ มาตั้งแต่ต้นคริสต์ทศวรรษ ๖๔๘๐ หลักการของกลยุทธ์นี้มีอยู่ว่า จะต้องโจมตีทางอากาศต่อพื้นที่ข้างหลังของข้าศึก เพื่อตัดเส้นทางส่งกำลัง ทำลายศูนย์การควบคุมบังคับบัญชา และการโจมตีกำลังเพิ่มเติมของข้าศึกเพื่อสกัดกั้นกำลังรบข้าศึกในแนวหน้าให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว ครั้นแล้ว จึงใช้กำลังทางพื้นดินทำการรุกอย่างรวดเร็ว ด้วยการสนับสนุนทางอากาศ กลยุทธ์นี้ สหรัฐฯ ได้กำหนดขึ้นไว้สำหรับสงครามโลกครั้งที่ ๓ ซึ่งคาดว่าจะต้องเผชิญกับรบถึงจำนวนมหาศาลของโซเวียต

นอกจากนี้ สหรัฐฯ ยังได้ทดสอบการโจมตี "จุดศูนย์กลาง" ของอิรักอย่างได้ผลตามหลักยุทธศาสตร์ของเคลาเซวิตซ์ นักยุทธศาสตร์ปรัสเซีย ซึ่งในสงครามนี้ได้แก่ หน่วยพิทักษ์สาธารณรัฐ จุดศูนย์กลางจะต้องเป็นเป้าหมายที่เมื่อถูกทำลายเสียแล้วจะมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการปฏิบัติการทางทหารของข้าศึกในส่วนรวม

๒) สหรัฐฯ ได้ใช้สงครามนี้ ทำการวิจัยและพัฒนาอาวุธยุทโธปกรณ์อย่างครบครัน ไม่ว่าจะเป็นรถถัง เครื่องบิน ลูกกระเบิด ขีปนาวุธ เครื่องมือสื่อสาร เครื่องมือตรวจการณ์ อาวุธประเภทเทคโนโลยีสูง ตลอดจนอุปกรณ์การรบต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การรบในเวลากลางคืน อุปกรณ์การป้องกันอาวุธเคมี ฯลฯ สหรัฐฯ ได้เรียนรู้และรับประสบการณ์มากมายหลายอย่าง ในการทำสงครามทะเลทราย รวมทั้งข้อบกพร่องของอาวุธยุทโธปกรณ์ในสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศของยุทธบบริเวณตะวันออกกลาง

๓) ประสิทธิภาพของอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ของสหรัฐฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เหนือชั้นกว่าใครนับว่ามีส่วนในการส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายให้แก่วงการอุตสาหกรรมสหรัฐฯ อยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะกองทัพบกสหรัฐฯ เองก็ยังได้สั่งซื้อขีปนาวุธ Patriot เพิ่มอีก ๓๐๐ ลูกแล้ว อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีของอาวุธที่สหรัฐฯ นำมาใช้ในสงครามนี้ ล้วนจะเป็นเป้าหมายในการจารกรรมและลักลอบส่งออกไปยังประเทศที่ต้องการจะวิจัยและพัฒนาอาวุธให้ทันสมัย

๔) ผู้บังคับหน่วยและทหารลงทั้งสองฝ่าย ล้วนจะได้ประสบการณ์แตกต่างกันไป อิรักได้พบว่าการสู้รบกับข้าศึกที่มีอาวุธยุทโธปกรณ์ทันสมัยกว่า และกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถสูงกว่านั้น โอกาสที่จะได้ชัยชนะมีมาน้อยเพียงไร และความสูญเสียที่จะได้รับสูงมากแค่ไหน ซ้ำฝ่ายสหรัฐฯ ก็ได้รู้รสของความทารุณและแปรปรวนของสภาพอากาศในทะเลทราย ความโหดร้ายไม่ปราณีของชนชาติอาหรับในสามสงคราม ปัญหาที่เกิดขึ้นในการรบร่วมกันของกำลังฝ่ายพันธมิตร ฯลฯ

๕) ผลสำเร็จทางการเมืองในวิกฤตการณ์คราวนี้ ได้ช่วยให้สหรัฐฯ ยังคงดำรงรักษาความเป็นอภิมหาอำนาจผู้นำของโลก

ฝ่ายตะวันตกต่อไปได้อย่างภาคภูมิใจ ส่วนในด้านการทหาร เกียรติภูมิ
ของทหารสหรัฐฯ และประเทศได้กลับฟื้นคืนดีขึ้นจากที่ดองเสื่อมเสีย
ไปเพราะสงครามเวียดนาม ซึ่งถ้าจะเปรียบเทียบกันแล้วสงคราม
สองครั้งนี้แตกต่างกันแทบจะทุกแง่ทุกมุม ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ทาง
การเมืองภายนอกและภายในประเทศของสหรัฐฯ สภาพภูมิประเทศ
และภูมิอากาศ สถานภาพและจุดหมายในการทำสงครามของข้าศึก
หลักนิยมและยุทธวิธี การได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุน
จากภายนอกของข้าศึก ฯลฯ

๖.๗ การเมืองระหว่างประเทศ

๑) แม้ว่าสงครามเย็น ของสองอภิมหาอำนาจได้ต่อสู้กัน
จนอ่อนคลาชลลงไปมากแล้ว แต่การแก่งแย่งอิทธิพลกันระหว่างสหรัฐฯ
กับโซเวียตก็ยังคงมีอยู่ การที่อิรักเข้ายึดครองคูเวตครั้งนี้ โซเวียต
มองเห็นว่า ฝ่ายพันธมิตรจะต้องบุกโจมตีกำลังของอิรักเพื่อขับไล่
ออกจากคูเวตอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยง และอิรักจะไม่มีทางเอาชนะ
ฝ่ายพันธมิตรได้เลย ดังนั้น หากปล่อยให้ฝ่ายพันธมิตรโจมตีจนอิรัก
ต้องยอมแพ้และปฏิบัติตามข้อมติของสหประชาชาติ สหรัฐฯ ก็จะมีสิทธิ
พลอย่างท่วมท้นเหนือดินแดนตะวันออกกลาง ซึ่งใกล้เคียงเขตแดนทางใต้
ของตน โซเวียตจึงอดรนทนไม่ได้ เสนอตัวเข้ามาเป็นนาสนหน้า
ระดับโลก พร้อมด้วยข้อเสนอนในการเจรจาที่เอนเอียงเข้าข้างอิรัก
ลูกตัวอาวุธรายใหญ่ของโซเวียตในอดีต โดสที่อิรักกับโซเวียตได้
ปรึกษาหารือกันครั้งแล้วครั้งเล่า ก่อนที่จะได้ข้อเสนอมายืนยันให้
สหประชาชาติและสหรัฐฯ

การแสดงออกถึงการเข้าข้างอิรักของโซเวียต ย่อมจะ
ได้รับความเห็นอกเห็นใจจากอิรัก และจะเป็นประโยชน์ต่อสัมพันธภาพใน

อนาคต นอกจากนี้โซเวียตคงจะเห็นใจอิรักที่อาวุธของโซเวียตมากมายในกองทัพอิรักต้องถูกฝ่ายพันธมิตรโจมตีเสียหายยับเยิน ทำให้โซเวียตเองต้องเจ็บปวดรวดร้าวไปด้วย เพราะทั่วโลกจะเข้าใจว่าอาวุธของโซเวียตข้างไว้ประสิทธิภาพเสียเหลือเกิน

หากโซเวียตวิ่งเต้นเจรจาไกล่เกลี่ย ให้สามารถตกลงตามข้อเสนอได้เป็นผลสำเร็จ โดยสหรัฐฯ ไม่เปิดฉากการโจมตีทางพื้นดิน และอิรักยอมถอนกำลังออกจากคูเวตไปโดยดี โซเวียตก็จะได้นำหน้าเป็นวีรบุรุษขึ้นมาดีเสมอกับสหรัฐฯ ทั้งนี้ แต่เผอิญที่แม้ข้อเสนอของโซเวียตครั้งหลังสุดก็ยังมีเงื่อนไข และช่องโหว่หลายประการที่สหรัฐฯ ยอมรับไม่ได้ สหรัฐฯ จึงคงยืนยันให้อิรักถอนกำลังออกไปจากคูเวตโดยทันที และไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น และแล้วประธานาธิบดีบุชก็ต้องรีบตัดสินใจสั่งให้กำลังฝ่ายพันธมิตรโจมตีทางพื้นดิน ก่อนที่โซเวียตจะกลับกลายมาเป็น "ดาอ์ฮูเอาฟงปลาไปกินเสียเอง" (ดูข้อ ๗.๖ เกมการเมืองของโซเวียต)

๒) อิรักกับอิหร่านได้หันมาสนทนากันใหม่อีกในตอนต้นๆ ของการยึดครองคูเวต โดยทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนเชลยศึก ในตอนที่อิรักถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ อิหร่านได้ช่วยส่งอาหารและยาให้อิรัก นอกจากนี้อิหร่านยังได้รับฝากเครื่องบินของอิรัก ๑๘๐ เครื่องไว้เพื่อไม่ให้ถูกฝ่ายพันธมิตรโจมตีเสียหาย ซึ่งหลังจากที่สงครามยุติลงโดยอิรักพ่ายแพ้และเสียหายยับเยิน อิหร่านได้ประกาศยึดเครื่องบินเหล่านี้ไว้เสริมกำลังทางอากาศของตนอย่างหน้าเฉยตาเฉย ทั้งนี้ น่าจะเป็นไปตามคำกล่าวของ Lord Palmerston เมื่อปี ค.ศ. ๑๘๕๘ ที่ว่า "เราไม่มีพันธมิตรที่ไม่เลิกเรา (Eternal Allies) และเราไม่มีข้าศึกจนชั่วกาลปาวสาน (Perpetual Enemies) ผลประโยชน์ของเราอยู่ที่ไม่เลิกเราและมีอยู่ชั่วกาลปาวสานและเป็นหน้าที่ของเราที่จะ

ต้องแสวงหา"

เมื่อสงครามยุติลง อิหร่านได้ขู่ว่าจะส่งเสริมชาวมุสลิมที่ระแวกภาคใต้ของอิรักให้ทำการต่อต้านโค่นล้มซัดดัมทันที อิหร่านตระหนักดีว่าตราบิคที่ซัดดัมยังคงครองอำนาจอยู่ อิรักก็จะยังคงเป็นภัยคุกคามต่ออิหร่านอยู่ตลอดไป ในตอนแรกที่อิหร่านทำดีด้วยกับอิรักก็เพราะไม่แน่ใจว่า ผลของสงครามจะออกมาอย่างไร แต่เมื่ออิรักพ่ายแพ้ยับเยินแล้ว อิหร่านก็ไม่ต้องเกรงกลัวอะไรอีก เครื่องบินอิรัก ๑๕๐ เครื่อง มูลค่า ๗,๕๐๐ ล้านดอลลาร์ที่ซัดได้ไว้ อิหร่านถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการชดใช้ค่าปฏิกรรมสงคราม ๘ ปี ที่ได้เคยเรียกร้องเอาจากอิรัก ๔๐๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์

๖.๘ บทเรียนความสำเร็จของกระทรวงกลาโหมสหรัฐฯ

กระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ ได้ทำการศึกษานโยบายที่เรียนจากการทำสงครามอ่าวเปอร์เซียอย่างรอบคอบและลึกซึ้ง โดยใช้เวลาถึง ๖ ปีกว่าและเพิ่งเปิดเผยรายงาน ๑,๓๐๐ หน้าในเรื่องนี้เมื่อ ๑๐ เมษายน ๑๙๙๒ สารสำคัญของรายงานนี้ บางประการได้กล่าวไว้ว่า

๑. กำลังทางบกกับกำลังทางอากาศ ต่างก็อ้างว่าตนเป็นผู้นำชัยชนะมาให้แก่ฝ่ายพันธมิตร ขณะที่ผลการวิเคราะห์ตามรายงานปรากฏว่า การโจมตีทำลายเป้าหมายในระหว่างการปฏิบัติการทางอากาศ ๕ สัปดาห์ สรุปได้ว่าประสบความสำเร็จเพียงอย่างจำกัดเท่านั้น เครื่องบิน Stealth F - 117 A และขีปนาวุธ Tomahawk โจมตีถูกเป้าหมายน้อยกว่าที่ได้รับรายงานไว้อย่างมากโดยที่ถูกระเบิดนำวิถีด้วยแสงเลเซอร์จากเครื่องบิน F - 117 A ตกถูกเป้าหมายเพียงร้อยละ ๖๐ เท่านั้น ไม่ใช่ร้อยละ ๙๐ ตามรายงานของกำลังทาง

อากาศ ส่วนซีปนาวูท Tomahawk ของกำลังทางเรือก็ถูกเป่ามากกว่า
ครึ่งหนึ่งเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แทนที่จะเป็นร้อยละ ๘๕ ตามที่กำลัง
ทางเรืออ้าง

๓. การโจมตีทางอากาศต้องประสบปัญหา เพราะไม่ได้
รับข่าวสารทันเวลาในเรื่องผลและความแม่นยำในการโจมตีที่ระเบิด
ทำให้ขาดต่อการตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในการโจมตีที่อาศัยเป้าหมาย
ใดสักบ้าง ฝ่ายอำนวยการไม่มีระบบการรวบรวมข่าวสารจากแหล่งต่างๆ
ทำให้มองเห็นภาพความเสียหายของอิรักที่แน่นอนที่นั่นน้อย เฉลยว่าเป็น
ต้องตกลงใจกำหนดเป้าหมายในการโจมตีเขาตามอำเภอใจ ภาพ
ถ่ายจากดาวเทียมและการประเมินความเสียหาย มักจะส่งมาถึง
ไม่ทันเวลาและไม่เพียงพอ เป็นเหตุให้มีการโจมตีซ้ำโดยไม่จำเป็น

๔. การประมาณความเสียหายของฝ่ายอิรักสูงเกินความจริง
เป็นจริงไป รถถังถูกทำลายเพียง ๓,๘๘๓ คัน ปืนใหญ่ ๓,๑๑๓
กระบอก เท่านั้น รถลำเลียงพลก็ถูกทำลายแค่ ๑,๘๕๐ คัน 7๖ ใช้
๓,๕๐๐ คัน ตามที่แถลงแต่แรก (การสูญเสียในหน่วยที่ ๘ ดังข้างนี้)

๕. ข้อบกพร่องมีอยู่มาก ในเรื่องการรวบรวมและแจก
จ่ายข่าวกรองการรบ การกวาดล้างที่ระเบิด และการขนย้ายกำลัง
ที่มีอาวุธยุทธภัณฑ์หนัก โดยทางเรือระยะทางไกล ๆ

๖. อาวุธที่ใช้ได้ผลดี ได้แก่ อาวุธเทคโนโลยีสูง
ระเบิดนำวิถีที่แม่นยำ รถถัง M - 1 A1 และเฮลิคอปเตอร์ Apache

อย่างไรก็ดี ในรายงานนี้ ได้ยกย่องการทำสงครามอ่าว
เปอร์เซียของฝ่ายพันธมิตรไว้ว่า เป็นชัยชนะที่ได้มารวดเร็วที่สุดและ
สมบูรณ์ที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ทหาร